

శ్రీమై శ్రీసద్బ్రహ్మచర్యసమ.

శ్రీ శ్రీనివాస పరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీవైఖానసే సకతాగమ సారథౌతే

ని త్యా రా ధ న క్ర మః.

శ్లో॥ విష్ణో రారాధనం సమ్యక్ ప్రోక్తం విఖనసాపురా । త
చ్చఖండ ప్రకారేణ క్రమాన్ముత్రో విలిఖ్యతే । “అతోదేవా
అవంతునో యతో విష్ణుర్విచక్రమే - పృథివ్యాస్సప్తధామభిః -
ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే తేదానిదధేపదమ్ - సమూఢమస్యపాగ్ంను
రే - త్రీణివదావిచక్రమేవిష్ణుర్గోపా అదాభ్యః - తతోధర్మాణి
ధారయన్ - విష్ణోః కర్మాణి పశ్యత యతోవ్రతాని వస్పశే -
ఇంద్రస్య యుజ్యస్సఖా - తద్విష్ణోః వరమం పదగ్ం సదాపశ్యంతి
సూరయః - దివీవచక్షురాతతమ్ - తద్విప్రాసో విపన్యవో జా
గృవాగ్ంస స్సమింధతే - విష్ణోర్యత్పరమంపదమ్” ఇతి మంత్రే
ణాలయం ప్రవక్షిణీ కృత్య “విమానాయనమః, విష్ణుమయాయన
మః, దేవావాసాయనమః, వైకుంఠోద్భవాయనమః” ఇతి విమా
నం ప్రణమ్య. “మణికం ప్రపద్యే మహాబలం ప్రపద్యే విమలం
ప్రపద్యే ద్వారపాలకం ప్రపద్యే” ఇతి మణికం ప్రణమ్య. “నిర
స్తగ్ం రక్షో నిరస్తాఘ శగ్ంసో నిరస్తా అరాతయః - ససోమో
దేవారక్షధ్య” మితియంత్రికా మాదాయ. “హిరణ్యపాణి మూ
తయే సవితారముపహ్వయే సచేత్తా దేవతాపద” మితిమంత్రేణ
కవాటే సంయోజ్య. “దివం విష్ణుగోతు దివంస్వర్గం పితృభ్యోరు
విష్ణుగోతు దివ్యంతరిక్షం దేవానాం సాఘ్నోగణ మభిదర్శయన్తాః”

మితి కవాటముఁగాఁబు. “అతో దేవా అవంతునో యతోవిష్ణు ర్విచక్రమే...విష్ణోర్యత్పరమంపద” మితి దేవస్యభిముఖం సమీక్ష్య “శామ్యంతు ఘోరాణి శామ్యంతు పాపాని శామ్యంత్యాగ్గీతయ శ్శుభానినన్ధంతా” మితి పాణినాత్రిస్సంప్రహర్య. “భగవతోబలే న భగవతో వీర్యేణ భగవత స్తేజసా భగవతః కర్మణా భగవతా క్షనుగృహీతో భగవతాక్షనుగృహీతో భగవత్కర్మకరిష్యామి తద్భగ వాననుమన్యతా” మితి దేవ ప్రణమ్య. “ఉద్దీప్యస్వ జాతవేదో పన్నుం నిర్బుతం మమ - పశూగ్ంశ్చ మహ్యమావహ జీవసం చ దిశోదశ” ఇతి టీపానుద్దీప్య. “దుహతాంచిన మింద్రస్సవితే మాంసుహతాం మేదినీం తదుభయం వ్రజానాం నిర్బుతయే నిర్గు ద్యేగాయ” ఇతిఘటమదాయ “అద్యమభిగృహ్వామి నారమభిగృహ్వా మి తోయమభిగృహ్వామి అమృతమభిగృహ్వామి సత్రదివం యద్భూ త్యం తద్భూవృత్తం తోయమభిగృహ్వామి” ఇత్యుపకం గృహీత్వా. “అర్వాంచమింద్రమముతోహవామహే యోగోజ్జగత్సః సత్వజడ్యః- ఇమంనో యజ్ఞం విహవేహపస్వాస్య కుర్మో హరివోమేదినంతా” ఇతి శిరసివిన్యస్య. “సోమగ్ం రాజానం నరుణమగ్ని మన్వారభామ హే - ఆదిత్యాం విష్ణుం సూర్యం బ్రహ్మణంచ బృహస్పతిమ్” ఇ త్యాలయే కుంభం సన్నయన్య. ఏలోశిర గంధాద్వైర్యాసయిత్యా- “అవధూతగ్ం రక్షోఽవధూతా అరాతయః - అవధూతగ్ం సో స్త్రి యోఽస్మాక్ ద్వేష్టియంచవయం ద్విషక్తః” ఇతి మార్జన్య మార్జయిత్యా. “ఆశానుసప్తన్వపి కంజరేభా ఆపస్సమగ్రాస్సము దావహామి ! సోమాగ్ని సూర్యామృత పుష్కరిత్యా మాపస్స మానాహ్యా పురస్కరిష్యే” ఇతి పశ్చాగవ్యేన ప్రోక్ష్య. “సశ్యం తి జగతామితయో నిర్జుః పరావసు సహసామ్ననా” ఇతి నిర్జూ

ల్య మపహాయ. “అహమేవేదంకరిష్యామి విభోః కర్తృ మథాస్యామితి - కరిష్యామ్యత్రయత్కించిత్రస్తే దేవోఽనుమన్యతా” మిత్యలంకారానను సంశోధ్య. “పూత స్తస్యపాఠే భువనస్య మధ్యే నాకస్యపుష్టే మహతోమగీయతే | మహద్భిస్సంభసో ధృవనయో గ్గగనయోర్మధ్యయో ద్విభావయో ద్వేవసంజాత మభిప్రహ్మ బ్రహ్మ సదావేదాస్తు యశోమహాః ద్యుతిర్మహాః మతిర్మహాః పురుషోస్తు సదానితః” ఇతి దివ్యసింహానను సంశోధ్య. “విష్వక్సేనాయనమః, శాంతాయనమః, హరదేవమః, ఆమితాయనమః” ఇతి నిర్మాత్యేన విష్వక్సేన మలంకర్య. “శుచీహోహవ్యా మేరుతశ్శుచీనాం శుచీం హి నోమ్యధ్వరగ్ం శుచిభ్యః - ఋతేనత్యమృతసాన ఆయన్ శుచిజన్మాన శ్శుచయః పానకాః” ఇతి మంత్రేణ పుష్పాద్యుపకరణాని ప్రోక్ష్య. ప్రథమః శిష్టాః.

“శామ్యంతు ఘోరాశి శామ్యంతు పాపాని శామ్యంత్యాశీరయః - శుభానివర్ధంతా” మితి పాఠసంతాపనేన దేవం విభోధ్య. “ఘోః ప్రపద్యే భువః ప్రపద్యే సువః ప్రపద్యే భూస్థునస్సువః ప్రపద్యే - విరాజమానంతమజం ప్రపద్యే - లేబోమయం జేజ సామప్యగమ్యం సర్వాత్మాను తనువః పారభూతం - భూద్యైవిశ్వం పాతిహస్తం ప్రపద్యే విష్ణుః ప్రపద్యే పురుషం ప్రపద్యే సత్యం ప్రపద్యే ఽచ్యుతం ప్రపద్యే ఽనిరుద్ధం ప్రపద్యే” ఇతి దేవం ప్రణమ్య. “పరిరగ్ంహ ఆస్తాస్యే గానపం రగ్ంహ ఆస్తాస్యే గనుష్కూలిం రగ్ంహ ఆస్తాస్యే నర్వం రగ్ంహ వైష్ణవమహం ఆస్తాస్యే” ఇతి కాతుకమూదాయ. “స్రవస్విష్ణుః స్రవతే వీర్యాయ మృగోః శీమః శుచోగిరిష్ఠాః - యశస్సంపం త్రుషం విక్రమశేషం - అభిషేయంతు భువనాని విభ్యా” ఇతి ఘోరకరే పోత్య. భూవంశం బ్రహ్మణం

త్రిపాదేచంద్రం తస్యోపవ్యర్చన పాత్రే ఆదిత్య మభ్యర్చ్య స్నానార్థ
 మగ్నికోణే అఘ్నిార్థం వైఋత్యే పాద్యార్థం వాయవ్యే ఆచమనార్థ
 మీశాన్యాం మధ్యే శుద్ధతోయ పాత్రం స్థాపయిత్వా. స్నానపా
 త్రే వసిష్ఠమూవాహయామి అర్ఘ్యపాత్రే సోమమూవాహయామి
 పాద్యపాత్రేయజ్ఞాజ్ఞమూవాహయామి ఆచమనపాత్రే ఇందుమూవా
 హయామి శుద్ధతోయపాత్రే చంద్రమూవాహయామి ఉద్ధరిశ్యాం
 శేషమూవాహయామి శంఖే చంద్రమూవాహయామి పుష్పే ఫలై
 మావాళాయామి గంధే పృథివీమూవాహయామి ధూపే బృహస్పతి
 మూవాహయామి దీపే త్రియమూవాహయామి “ధారాసుసప్తస్యే”
 తిమంత్రేణ పాత్రే ఘటోదకమాపూర్య. కర్పూరోశీరై లాలవం
 గతకోలాదీన్ స్నానపాత్రే నిక్షిప్య కుశాక్షతయవప్రీహితలమా
 షప్రియంగు సిద్ధార్థాదీన్ ఘృతే నిధాయ. పద్మదళ విష్ణు
 పత్ర శ్యామాకదూర్వాదీన్ పాద్యపాత్రే నిధాయ. ఘనసారోశీరా
 దీ నాచమనపాత్రే విన్యస్య, మధ్యే శుద్ధతోయే పుష్పగంధౌ స్ర
 ష్టిప్య. “ఇదమాపశ్యివే” తిమంత్రేణ పాత్రాణ్యభిమంత్య.
 త్వం ప్రీత్యం పుమాసంత్యం కుమార ఉదన్నోతః కుమార
 ఉదవా కుమారి త్వంజీర్మాంత్యంజనని గచ్ఛసి త్వంజాతవేదో నిహం
 సి విశ్వతోముఖః” ఇతి పాద్యమభిమంత్య. “అగ్నిరింద్రావసు
 ణావహ - సంధ్యాసిత్వమేమ నమః సస్త్రిమసి - ఉద్వాలోకో
 సిత్వంచ మాలోకోసి ప్రాణోన్యగ్నిరసి మధుమానుదోసి ప్రద్యో
 తోన్యంభోసి సత్యేనాంధోసి సర్వమసి సర్వధాఽసి హృచ్ఛాకంమే
 నిర్దహపాప్మాన ముపధ్వంసమరుక్త ముపధ్వంస సూర్యః - త్వం
 నౌ అగ్నే వృశేతానా మశ్నో వృశేతానాం భూవతే. భువనవతే

బ్రహ్మణస్వతే బృహంతి ధుమ్నా” ఇతి మంత్రేణార్ఘ్యమభిమన్త్య. ద్వితీయః ఖణ్డాః.

కూర్మాసనం నిధాయ, తస్యోపరి “ఆధారశక్త్యై నమః అనంతానాయవమః కూర్మాసనాయనమః విమలాననాయనమః వద్మాసనాయనమః హుంఫటస్వాహా ఇదమాసనమ్” ఇత్యాసనం పఠికల్ప్య. తతః పీఠార్చనం కుర్యాత్. “సర్వాధారాయనమః సనాతనాయనమః దివ్యాయనమః కమలరూపాయనమః” తస్యోపరి “సహస్రఫణిమణిగూపిణీ ఆదిశేషాయనమః విరావతాఖ్య మహాగజాయనమః అంజనాఖ్య మహాగజాయనమః పుష్పదంతాఖ్య దిగ్గజాయనమః.” తస్యోపరి “ఆధారశక్త్యై నమః” తస్యోపరి “లవణోదక స్వరూపిణీ సముద్రరాజాయనమః” తత్పఠితః “ఇక్షుఖండోదక స్వరూపిణీ సముద్రరాజాయనమః” తత్పఠితః “సురాఖ్యోదక స్వరూపిణీ సముద్రరాజాయనమః సప్త్యుదక స్వరూపిణీ సముద్రరాజాయనమః దధ్యుదక స్వరూపిణీ సముద్రరాజాయనమః క్షీరోదక స్వరూపిణీ సముద్రరాజాయనమః శుద్ధోదక స్వరూపిణీ సముద్రరాజాయనమః.” తస్మిన్ “సహస్రపద్మాయనమః” తస్యోపరి “రత్నాబ్జకర్ణికాయనమః” కర్ణికోపరి శ్రీమన్నారాయణాయనమః. ఆనన మంత్రస్య పృథివ్యామేరు పృష్ఠఋషిః సుతలంధండః శ్రీకూర్మో దేవతా ఆననే వినియోగః. “ఆనీనశ్చాపి దేవేశో న్యానకర్మ సమాచరేత్ । ఉత్పతంత్యిహ భూతాని పృథ్వ్యంతరనివాసినః ॥ అపసర్పతుయే భూతా యేభూతా భువిసంస్థితాః । యే భూతా విఘ్నకర్తార స్తేగచ్ఛంత్యాజ్ఞయాహరేః ॥ పృథివి త్వయాధృతాగోకా దేవిత్యం విఘ్ననాధృతా । త్వంచధారయమాం దేవి పవిత్రం కుసచాసనమ్ ॥ పాషాః ఘోరకరాస్ఫోట తిగ్మదృష్ట్యనలోకవైః । పాతాళభూతలవోస్త్ర

మిథ్యాచోపద్రవ శాంతయే ॥ ఇతి తాత్రయం కృత్వా నమః
స్కూర్యాద్దిగీశ్వరా ॥ లం ఇంద్రాయనమః రం అగ్నయేనమః
హం యమాయనమః షం నిర్ఋతియేనమః వం వసుణాయనమః
యం వాయవేనమః సంసోమాయనమః శం శంకరాయనమః శ్రీం
ఓం హ్రీం ఉర్ధ్వాయనమః శ్రీం ఓం అధరాయనమః - స్వయం
గల మాజ్ఞత్యే శివేనర్వార్థ సాధకే । మాంచపూతం కుసుధతే
సతోఽస్మిత్యాం సురేశ్వరి ॥ సర్వభూతనివారణాయ హంసః
స్వాహా."

అథ భూ శుద్ధిః.

అస్మశ్రీ భూ శుద్ధి మహామంత్రస్య వరాహఋషిః గాయత్రీ
ఛందః శ్రీ భూనీశాదేవతా, లాం ఏజం వీం శక్తిః లూం కీలకం
స్పృశ్వీశోధనార్థే వినియోగః. లా మిత్యాదిషడ్జన్యాసః. ఏజం
హృదయాది న్యాసః కరన్యాసశ్చ. భూభువస్సువరోమితి దిగ్బంధః,
ధ్యానమ్. విష్ణుపత్ని సుసంజాతే శజ్జనర్థమహితలే । అనేకరత్న
సమృన్నే భూమిదేవి నమోస్తుతే ॥ ఓమ్ భగవద్ధరాయ విష్ణుహే
సర్వసిద్ధ్యైవ ధీమహి - తన్నోధరా ప్రవోదయాత్ ॥ భూభువ
స్సువరోమితి పృథివీం నమస్కృత్య, దక్షిణపాద మూర్ధ్వం వామ
పాదమధః జాన్వంతరేణ్మహే నిగూహ్య శిశ్నవృషణా వహీడయన్, ని
వాతస్థః ప్రదీప ఇవ ఋజుకాయో కించిదున్నమిత వక్త్రః దంతైర్దం
తానస్పృశన్ లీషణీకృత్య, ఏవ మాసనమాసీతో యథాబలం ప్రా
ణాయామంకుర్యాత్. శ్రీభగవతో వాసుదేవాజ్ఞాయా విద్యయా
నమస్త పాపక్షయార్థం శోషణవహస స్థావనైస్సహ భూతశుద్ధిం కరి
ష్యే ఇతి నఙ్క-ల్యక్తి, పశ్చభూత మయంధ్యారేచేత్.

అథ భూతశుద్ధిః.

అం పాదాది జానుపర్యంతం భూమణ్డలం చతురశ్రం పీతవర్ణం
 వజ్రీలాఞ్చి తం నివృత్తికలం గంధాది పశ్చాద్గుణ మనిరుద్ధమూర్తిం
 ధ్యాయేత్. పం జాన్వాదినాభి పర్యంతం జలమణ్డల మర్ధచంద్రా
 కారం శుభ్రవర్ణం పద్మలాఞ్చి తం పశ్చిమాకలం రసాది చతుర్గుణ
 మమృతమూర్తిం ధ్యాయేత్. రం నాభ్యాది హృదయ పర్యంత
 మగ్నిమణ్డలం త్రికోణాకారం రక్తవర్ణం స్వస్తికలాఞ్చనం విద్యాకలం
 రూపస్పర్శ శబ్దగుణ సత్యమూర్తిం ధ్యాయేత్. యం హృదయా
 ది భూమధ్య పర్యంతం వాయుమణ్డలం షట్కోణం భూమీవర్ణం
 షడ్చింద్రలాఞ్చి తం శాన్తికలం స్పర్శశబ్దగుణం పురుషమూర్తిం
 ధ్యాయేత్. హం భూమధ్యాది బ్రహ్మరస్థి పర్యంత మాకాశ
 మణ్డల మనాకృతిచిహ్నం నాదబిందుకలాత్మకం కృష్ణవర్ణం సహస్ర
 దళలాఞ్చి తం శాంత్యంతకలం శబ్దగుణం విష్ణుమూర్తిం ధ్యాయేత్.
 ఏవం స్వశరీరం పశ్చాద్భూత మయం ధ్యాత్వా ముకుళిత హృదయక
 మలం ప్రణవేన వికసయిత్వా. తతో జీవం సుషుమ్నా నాడీమా
 గ్గేణ ప్లుతప్రణవేన ద్వాదశాంత స్థిత సహస్రదళ పద్మనిష్ఠ పరమా
 త్మకః పదే నివేశ్య. తత్ర “బ్రహ్మహత్యా శిరస్సుంచ స్వర్నస్తేయ
 భుజద్వయమ్ । సురాపాన స్వహృదయం గురుతల్పకటిద్వయమ్ ॥ త
 త్సంయోగిపద ద్వంద్వ మగ్లప్రత్యజ్జరూపకమ్ । ఉపపాతకరోమాణ మ
 ధోవదనమారతమ్ ॥ ఖడ్గహంపం రక్తకేశం రక్తశృశ్రువిలోచనమ్ ।
 ఖడ్గచర్మధరం కృష్ణం కుక్షౌవామే విచింతయేత్ ॥ అశ్వమేధ శిర
 స్సుంచ మహాదాన భుజద్వయమ్ । సోమపాన స్వహృదయం బ్రహ్మ
 చర్య కటిద్వయమ్ ॥ తత్సంయోగిపదద్వంద్వం సాక్షోపాంగం సుఖావ
 చామ్ । సార్థ క్రియాతి తీర్థాంగం నర్వజేనమయాత్మకమ్ ॥ స్వకక్షౌ

దక్షిణ పుణ్య పురుషంతు విత్తస్తయేత్ ఇతి భూతభక్తిం కృత్వా.
శోషణదహన స్థావనానిచ కుర్యాత్.

వాయు బీజస్య కిష్కింధయుషిః లిప్త్యవ్చందః మహాభూతవా
య్యుద్దేవతా, పాపపురుష శోధనార్థే జపేవినియోగః. యా మి
త్యాది మదజ్ఞన్యాసః హృదయాదిన్యాసః, భూర్భువస్సువో
మితి దిగ్బంధః. తతో వామనాసాపుటే వాయు బీజం షోడశవార
ముచ్చార్య రేచయిత్వా షోడశవారం పూరయిత్వా ద్వాత్రింశ
ద్వారం కుంభయిత్వా తం పాపపురుషం నాభి ప్రదేశస్థిత మ
హ్నోమశ్చిండులాశ్చిత కృష్ణవర్ణ వాయుమణ్డలాంతర్గతో "య"
మితి "అవతవాహి భేషజం వివతవాహి యద్రీపః - త్వగ్ం
హ విశ్వభేషజో దేవానాం దూత ఈయనే" ఇతి మంత్రోత్థిత
చండవాయునా పాపపురుషం శోషయిత్వా దక్షిణనాసాపుటేన వా
యుబీజం షోడశవార ముచ్చార్య రేచయిత్వా విసర్జయతి.

అస్యశ్రీ అగ్నిబీజమస్త్రస్య వైశ్వానరయుషిః జగతిః
అగ్నిరేవతా పాపపురుష దహనార్థే జపేవినియోగః. రామి
త్యాది మదజ్ఞన్యాసః హృదయాదిన్యాసః. భూర్భువస్సువోమితి
దిగ్బంధః దక్షిణనాసాపుటే అగ్నిబీజం ధ్యాత్వా రేచయిత్వా పూరకే
ణ తదా అగ్నిబీజం హృదిస్థితాగ్ని మణ్డలే నియుక్త్వా కుంభచేన
తదగ్నిబీజోత్థితే తంపాపపురుషం హృదయ ప్రదేశస్థిత లింగేణ
స్పృశితలాశ్చిత రక్తాగ్ని మణ్డలాంతర్గతం "ర"మితి "అగ్నే రక్షోఽర్హో
అగ్ం తామ - ప్రతిష్ఠ దేవరిషిః - తవిష్టేరజవోదహ - అగ్నే
మాతాభ్యాశ్చిత" మితి మంత్రోత్థిత చక్రాగ్ని శ్చాలోచ బృంహ

త జకరాగ్నినా దాహయిత్వా వామనాసాపుటే తద్భస్మ కల్మషజా
త మగ్నిబీజేన సహ విసర్జయేత్.

అస్య చంద్రబీజ మస్త్రీప్య హిరణ్యగర్భ ఋషిః గాయత్రీ
ఛందః చంద్రోదేవతా మమ సర్వ శరీరస్యామృతస్థావనార్థే జపేవిని
యోగః. వా మిత్యాది షడంగ్యాసః, ఏవం హృదయాదిన్యాసః,
భూస్సునస్సువరోమితిదిగ్బంధః. భూమధ్యా దర్శచంద్రాకార పద్మ
లాఙ్ఘిత కృష్ణనల్లామృత మణ్డలా స్తర్గతం, 'మ'మితి "యదతోవాతజే
గృహే అమృతస్య నిధిర్హితః. తతోనోదేహి జనసే తతోనోధేహి
భేషజమ్ - తతోనోమహ అవహ ఆవాతుభేషజ" మితి మంత్రోత్థి
త ద్వాదశాస్తస్థిత భగవద్వామ పాదాఙ్గుష్ఠ వినిసృతామృతధార
యా ౨౨-త్రానమభిషిచ్య, శుద్ధింకృత్వా, పరమాత్మనాసహ స్థి
తం వైతిన్యాత్మకం జీవాత్మానం పుత్రప్రణవ్రాచ్యారణేన సుషుమ్నా
నాడీ మార్గేణ పూర్వోక్త హృదయ కమలే ప్రణవేనస్థాపయేత్.
ఇతి శోషణవహన స్థావనంచ కుర్యాత్. ప్రాణ వ్రతిష్ఠా మస్త్రీణ
ప్రాణవ్రతిష్ఠాం కుర్యాత్.

ప్రాణవ్రతిష్ఠా.

అస్య శ్రీప్రాణవ్రతిష్ఠా మహామంత్రస్య బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వ
రా ఋషయః - ఋగ్యజుస్సామాధర్వణాశ్చందాగ్ంసి - సకలస్తై
తస్య ప్రాణవ్రతిష్ఠాశక్తిః - పరాదేవతా. ఆం బీజమ్ హ్రీం శక్తి-
క్రోశీలకమ్. మమ ప్రాణవ్రతిష్ఠార్థే జపేవినియోగః. మూలమం
త్రేణ షడంగ్యాసంచ కృత్వా "ఓమ్-అమ్-కమ్-భమ్-గమ్-ఘమ్-
జమ్ పృథివ్యప్తేజోవాాయాకాశాత్మనే ఆం అంగుష్ఠాభ్యాంఋషిః,
ఓమ్-ఇం-చం-ఛం-జం-ఝం-ఞం శబ్దస్పర్శరూప రసగంధాత్మనే ఆం
తలజానీభ్యాంఋషిః. ఓంఃఊం-ఓంఃఋం-ఊంఃఞం-ఞంఃఞ్చక్రముశ్చక్రీ
త్ర శివోస్మూలాత్మనే ఊం మధ్యమాభ్యాంఋషిః. ఓమ్-ఏం-గం.

భం-దం-భం-సం వాక్పాణి పాదపాయూపస్థాత్మనః ఐం కనచాయ
 హలమ్. ఓమ్-ఓం-పం-ఫం-బం-భం-ము నచనాదాన గమన విస
 ర్గానందాత్మనే ఔం నేత్రత్రయాయనమః. ఓమ్-అం-యం-రం-
 లం-నం-శం-షం-సం-హం-శం-క్షం మనోబుద్ధ్యహంకార మహాప్ర
 కృతి జీవాత్మనే ఆః అస్త్రాయఫట్. మూలేన షట్కర శుద్ధివ్యావ
 కత్రయం కృత్వా. మణిబంధే ప్రకోష్ఠేచ కూర్పరేచ కరస్థలే । తత్పు
 ఠేచ తదగ్రేచ కరశుద్ధి రితిస్మృతః॥ యథా=ఆం హ్రీం క్రోం యం
 రం లం వం శం షం సం హం శం క్షం నాభేశ్వరణ పర్యంతం పాశ
 బీజం ప్రణేశయిత్వా హృదయాది నాభిపర్యంతం శక్తిబీజం ప్రవేశయి
 త్వా మూర్ధాది హృదయపర్యంతం యావదఙ్కుశం న్యసేత్. ధ్యా
 నమ్:-“రక్తామృతాం శ్చానుణ పద్మసంస్థాం పాశాఙ్కుశా విక్షుధను
 న్సు బాణాన్ । శూలం కపాలం దధతీం కరాబ్జై రక్తాం త్రినేత్రాం
 ప్రణామామి దేవీమ్” ఇతి ధ్యానమ్. ప్రాణప్రతిష్ఠామంత్రం ద్వా
 దశవారం జపేత్. యథా:-ఆం హ్రీం క్రోం యం రం లం వం
 శం షం సం హం శం క్షం హంసస్సోఽహమ్, మమప్రాణ ఇహ
 ప్రాణ మమజీవ ఇహస్థిత । మమ సర్వేంద్రియాణి వాఙ్మనస్తస్మి
 క్షక్షు శ్రోత్రఃహృద్ఘ్రాణరేతో బుద్ధ్యాకూతాదయః ఇహైవాగ
 త్య స్వస్తయే సర్వేసుచిరం తిష్ఠన్తు హ్రీం స్వాహా, ఏవం త్రిరుచ్చా
 ర్య ప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్. హృదయం స్పృష్ట్యా “అనుపనీ
 తే పునరస్మాను చక్షుః పునః ప్రాణ ఇహనో ధేహిభాగం । జ్యో
 క్షస్యేమ సూర్యముచ్చరన్త మనుమతే మృడయానన్వస్తి” ఇతి
 జపేత్. పాదజాన్వస్తరంభూమి ర్జాను కట్యస్తరం జలమ్ । హృ
 త్కట్యస్తరం తేజోనాసాగ్రాద్వాయు మణ్డలమ్ ॥ వ్యోమనా
 పా శిరోమధ్యం పంచభూతాః ప్రకీర్తితాః । షడ్భౌపనిషదాం

న్యాసం ప్రవక్ష్యామి తపోధనాః ॥ పంచోపనిషదాం న్యాసాజ్ఞాయ
తే శక్తిమాన్నరః । శిరోహృన్నాభి జగర పాదాన్యాకాశతః క్ర
మాత్ ॥ “యోవాగవిష్ఠః పరమః ప్రధానః పదంవా యస్య సత్వ
మాసీత్ । యస్యపరిత్యయుచయో ౭నుపశ్యంతి తస్మై ము
ఖాయ విష్ణవే స్వాహా ॥ ఓం హం నమః పరాయ పరమేశ్వర
త్మనే విష్ణవే ఆకాశాయనమ” ఇతి శిరసిస్యసేత్. “యోవావా
యుద్విగఢో౭స్తరాత్మా సర్వేషా మస్తశ్చరతీహ విష్ణోః । సత్వం
దేవాన్ మనుష్యా స్మృతా స్పరిసంజీవసే ॥ ఓం యాం నమః పరా
య పురుషాత్మనే పురుషాయ వాయవేనమ” ఇతి హృదయేస్యసేత్.
“త్వమగ్నే త్రిగుణోపరిష్ఠః పరంబ్రహ్మ పరంజ్యోతిఃసర్వేషాం త్వం
పాలనాయ హుతమమృతం వహిష్యసే ॥ ఓం రాం నమః పరాయ
విశ్వాత్మనే సత్యాయాగ్నయేనమ” ఇతి నాభాస్యసేత్. “త్వంజీవ
త్వమాప స్సర్వేషాం జనితా త్వమాహరః త్వం విహగ్ని శ్శ్రీమా
పనుదాయ చతుర్గుణాయ. ఓమ్ వాం నమః పరాయ నివృత్త్యాత్మనే
అచ్యుతాయాద్భ్యో నమ” ఇతి మూలాధారేస్యసేత్. “భూమేర్విత
స్వో ప్రతర్క ప్రకామః పోపూయమానః పజ్జుభి స్సగుణైః । ప్రప
న్నై స్సర్వాణి మాం ధారయిష్యసే. ఓమ్ లాం నమః పరాయ
సర్వాత్మనే అనిరుద్ధాయ పృథివ్యై నమ” ఇతి పాదయోర్న్యసేత్.
ఓమ్ అంగుష్ఠాభ్యాం గోవిందాయనమః, తర్జనీభ్యాం మహీధరాయన
మః, మధ్యమాభ్యాం హృషీకేశాయనమః, అనామికాభ్యాం కేశవా
యనమః, కనిష్ఠికాభ్యాం వాసుదేవాయనమః కరతలకరపృష్ఠాభ్యాం
పద్మనాభాయనమః ఇతి కరన్యాసః. “ఓమ్ బ్రహ్మ బ్రహ్మస్తరాత్మా
బ్రహ్మపూతాస్తరాత్మా బ్రహ్మశి బ్రహ్మనిష్ఠో బ్రహ్మగుప్తోగుప్తో౭హ
మస్మి” ఇతి హృదయ మభిమృశ్య. “ద్యౌర్ద్యౌరసి సర్వ ఇమే ప్రాణా
హ్లాద అసన్” ఇతి శిరోభిమృశ్య. “నిధే ఉర్వ ర్తయామి సవేదా స్స

మన్తాస్పృహః । ససోమో దేవాః పరివర్తయంతాః మితి శిఖామ
భిమృశ్య. “దేవానామాయుధైః పరిబాధయామి బ్రహ్మణో మన్త్రే
భుజస్యో జసాభృసూకా మంగరసాం తపసా సర్వమాతనోమి” ఇతి
సర్వత్ర రక్షాం కృత్వా. సుదర్శన మభిగృహ్ణామితి దక్షిణ వామ
భుజయో శృక్ర శంఖా విలిఖ్య, “సూర్యోసి సూర్యాస్తరాత్మాచ
క్షురసి సర్వమసి సర్వంధేహి” ఇతి దక్షిణనయనే. “చంద్రోసి యజ్ఞో
సి యజ్ఞాధానమసి యజ్ఞస్య ఘోషదసి” ఇతివామనయనే. హస్త
యో స్థలయో దక్షిణవామయో స్సూర్యాచంద్రమసో ర్మణ్డలంస్య
స్య. అభూరణ్యం విధిం యజ్ఞం బ్రహ్మణం దేవేంద్ర మిత్యంగుష్ఠా
ది కనిష్ఠాస్తం కరయోర్విస్యస్య. “అస్తరస్మిన్నిమేలోకా అస్తర్విశ్వ
మిదంజగత్ । బ్రహ్మైవ భూతానాం జ్యేష్ఠం తేనకోరుహతి స్థధి
తు” మితి బ్రహ్మస్వరూపం ధ్యాత్వా. మన్తన్యాసస్తతః పూర్వం
మాతృకా తదనంతరమ్ । అచోంతన్యాస మిత్యస్త మంగన్యాసం క
రేన్యస్యేత్. దేహేయదుక్తా యేన్యాసా బిష్కేషుచ విధీయతే ।
పంచోపనిషదాదీనాం న్యాసం బేరేషూదాహృతమ్ ॥

ఆత్మాత్మా పరమాత్మా మయుంతరాత్మా యశ్చాదిరా
త్మా సతనోస్తరాత్మా । వ్యావేప్తవిశ్వం సకలం బి భర్తి యోఽ
క్షపూయ స్సతుః ప్రధానః ॥ ప్రాణః ప్రణీత స్స ఉదాన ఆది ర్వ
రిదో వరాహాః వ్యాసశ్చమేస్యాత్ । తపసాంచ భూతిః కషిలో మునీం
ద్రో యశ్చాచానో హయశీర్షోః ॥ యస్సర్వమశ్నత్సజర స్సమ
గ్ర శ్రీమూర్తియుక్తాం సతుమేసమానః । బలమాసురం యస్స
తతం నిహంతాం బ్రహ్మ బుద్ధిర్మేగోప ఈశ్వరః ॥ సవితాచవీర్యమిందు
శ్చ ధాతా రసభూతభూతా భూతాస్సుభూతా । ద్యౌర్మేఽస్తు
మూర్ధా ఉవరం సభోవా భూమిర్యథాంధ్రీ వప్యధేహమీశః ॥ అగ్ని
నిమేస్య రథపర్వతాఖ్యా భుజగాశ్చకేశా దివియే చరంతః । ద్యౌః

నేత్రరూపా విధుప్యశ్చిముఖ్యా రుధిరంచతారం సారం సకలంచతో
యం ॥ స్నాయవోమేఽనన్నద్యో ర్భృగుర్దేహౌదయమస్తు సర్వే
లస్యేముషయోంగ భూతాః । వేదామే ఆస్యం జహ్వమే సరస్వతీ
దంతామరుత ఉపఃహ్వ ఉపశ్రుతిః । వృషణౌమిత్రావరుణా పుషన్
ప్రజాపతి రాంత్రామేవేదాః । శ్రుతిస్మృతిర్మేధా ధారణేస్వేదంమే
వషణం మూత్రకోశం సముద్రం పురీషం కాశ్చనమ్ । సావిత్ర
గాయత్ర మర్యాదావేదే హృత్సుడ్ధీకే విమలేప్రవిష్టః ॥ సకల స్థల
క్షుప్త స్సవిభూతికాంగోయత్సర్వం పుణ్యం మయ్యధిష్ఠానమస్తు । స
ర్వేషాం దేవానా మాతృక సర్వేషాం ఋషీణా మాతృకే సుర్వే
షాం మునీనా మాతృక స్సర్వేషాం భూతానా మాతృక స్తపోమూ
ర్తిర్హి పుణ్యమూర్తిరాస్తా” మిత్యాత్మసూక్తం జపిత్యా-సునర్లవ
ర్ణం రక్తాస్యం రక్తనేత్రం సుఖోద్వహమ్ । శుకపింఛామృరధరం
విష్ణుం ప్రణవరూపిణమ్ ॥ కిరీటకేయూరహార ప్రలమ్బం బ్రహ్మ
సూత్రిణమ్ । శ్రీవత్సాఙ్గం చతుర్స్పహుం శంఖచక్రధరం పరిమ్ ॥
దక్షిణేనైక హస్తేన భాక్త్యా మభయప్రిదమ్ । వామేనాప్యస్య
హస్తేన స్వకట్యా మవలంబితుమ్ ॥ ఏవం సంకల్ప్య మతిమౌ సర్చ
యేత్పురుషోత్తమమ్ ॥ హృదయకమల మధ్యే నానారత్నమయ దివ్య
సింహాసనే శుభచక్రాభయముద్రకటి హస్తయుక్తం కిరీటాది సర్వా
భరణభూషితం వనమాలా విరాజితం శ్రీభూమి సహితం భగవంతం
ధ్యాత్వా మనసా సర్వోపచారై రభ్యర్చ్య. “భగవత్ పుండరీకాక్ష
హృద్యాగస్తు మయాకృతం । ఆత్మసాత్కురు దేవేక బాహ్య
త్వాం సమ్యగర్చయే” ఇతి ప్రార్థ్య. “యోవాత్రిమూర్తిః పరమః పర
శ్చ త్రిగుణం జహణ స్సకలం విధత్తే ॥ త్రి స్త్రి స్త్రి ధాత్మా త్రిధాత్రి
ధావవిదధే సమస్తం త్రిధాత్రిరూపం సకలం ధరాయ” ఓం విష్ణవే
నమః పాదపుష్పం సమర్పయామి, ధృవబేరస్య పూర్వేతు కేవలం

త్యష్టనిగ్రహైః ద్వాత్రింశ ద్విగ్రహైః పూజా మర్చయే సముదాహ్య తు । కాతుకస్య శిరిసినుమః, నాభాభుమః, పాదయోర్భుః, య కాం పాదయో రస్తరే పీఠేవిర్యుత్య. హృదయే అంశితి బీజా త్తరం స్యస్య తంప్రణవేన వేష్టయిత్వా శ్రీదేవ్యాః శ్రీకారం వామే భూమేర్లకారంచ బీజాత్తరం విస్యనేత్ “సంయుక్తమేతత్ త్తరమ త్తరంతు వ్యక్తావ్యక్తం భవతో విశ్వమస్మాత్ । అనీశాత్వా బు ధ్యతే భోక్తృ భావాత్ జ్ఞాత్వా దేవం ముచ్యతే సర్వపాపైః ॥ బ్రహ్మణస్తరణమసి” ఇతి ధృవ కాతుకయో స్సంబంధకూర్చం స్యనేత్. “భగవతో బలేన భగవతో వీర్యేణ భగవతస్తేజసా భగ వతః కర్మణా భగవతా నుగృహీతో భగవతానుద్ధ్యాతో భగవత్క ర్మ కరమ్యామి తద్భగవా ననుమన్యతామ్” ఇతి ప్రార్థయేత్. “శివం విష్ణుర్విదక్రమే...సురే ॥ ఆయాతు భగవాన్ పురుషస్సగ ణ స్సపైత్యః సస్త్రీ సహాయ స్సహ దేవతాభి రనుమన్యతాం । యస్తు గుండ రథో నిత్యమృషిభి శ్చానుగామినం తమజం పుండరీ కాక్షం భగవన్తమోం । విష్ణుమావాహయామి, మహావిష్ణుమా వాహయామి, సదా విష్ణుమావాహయామి, వ్యాపి నారాయణ మావాహయామి, శ్రియైశాఖః శ్రియ ఆనిర్యాయ శ్రియంవయో జ నిశ్చల్యోదదాతుః శ్రియం వసానా అమృతత్వ మాయన్ భవన్తి స ద్యస్సమిధామితద్యుక్, ఆయాతు భగవతీ దేవీ శ్రీ సువర్ణవర్ణా సగ ణానసైర్యా పరమ పురుష సహాయా సహ దేవతాభి రనుమన్యతాం । యాపద్మాసరా పద్మహస్తా హంసనిర్యాఖ్య వాహినీ । నిత్యమృషిభి శ్చానుగామినీ తామహం పద్మనేత్రీం భగవతీమోం । శ్రీమామా వాహయామి, ధృతిమావాహయామి, పవిత్రీమావాహయామి, ప్రేమాదాయినీమావాహయామి, మేదినీ దేవీ హనుంధరశాస్త్రి ద్వసు ఛాదేవీ వానవీ । బ్రహ్మవర్చసః పితౄణాం శ్రోత్రీనాచక్షుర్మణః । ఆ

యాతు భగవతీ దేవీ హరిణీ శ్యామవర్ణా నగళాసపైన్యా పరమ పు
 ధుష సహాయా సహదేవతాభి రనుమయతాం । యా ఉత్పలాసనా
 ఉత్పలహస్తా మహాచాతక వాహినీ నిత్య మృషిభిశ్చానుగామినీ తా
 మజాముత్సల నేత్రిం భగవతీమోం । హరిణీమానాహయామి, హా
 స్తీనూవాహయామి, క్షీణీమావాహయామి, మహీమావాహయా
 మి. “ప్రకర్షిష్టస్తవతే వీర్యాయ । మృగోనభీమః కుచరోగిష్ఠాః,
 యస్యోగుషుత్రిషు విక్రిమజేషు । అధిక్షయంతుభవనానివిశ్వా । అ
 స్త్వాననం శుభంలోకే బ్రువీ శుద్ధస్త పోయం తపశ్చాయుస్తదాయో
 గమస్తుతే పరమంపదం” ఇత్యాసనందత్వా “విశ్వాధికానాం జననాధి
 కం త్రేధా తేతవో యజ్ఞోపవేదమూర్తే” ఇతి స్వాగతం “మనోభిమ
 న్తాం మనమస్తుధర్మా యన్మాతరం వచసో నూనసేషు । అమోఘ
 మోఘు ప్రతివేద వేదా స్వకంచనానా మరుమయతాం” ఇత్యనుమా
 నం । “త్రీణిపదా విచక్రమే విష్ణుర్గోపా అదాభ్యః । తతో ధర్మాణి
 ధారయత్ । ఇన్ద్రోభిమన్తా మమనోవాయవత్స ఆపస్సమగ్రా అభి
 తోయ్యదద్యాత్ । విష్ణోరిమాం వైష్ణవీం తర్పయామి । ప్రసేద
 దేవా అధిక తేజసం” విష్ణవే సాద్యం । ఆమావాజస్య ప్రస
 వోజగమ్యా దాద్యావా పృథివీ విశ్వశంభో । ఆమాగంతాం పిత
 రామాతరాచామాసోమో అమృతత్వా జగమ్యా । త్రిదేవః పృథి
 వీ మేషయేతాం విచక్రమే శతర్చసం మహిత్యా । ప్రవిష్ణుస్త తవస
 స్తవీయా త్వేషగ్ వ్యాప్య స్థవిరస్య నామ” విష్ణవే అర్ఘ్యం ॥ స్పృ
 శ్యార్ఘ్యం “యోగేయోగే తవస్తరం వాజేవాజేహవామహే ।
 సఖాయ ఇంద్రమూలయే । శన్నో దేవీరభిష్టయ ఆపభవంతు పిత
 యే । శంయోరభి ప్రవంతుః” విష్ణవే ఆచమనీయం । ఘృతాత్పరి
 మంధ ఇవాఘ్న సేహ స్పృశ్యాధిక స్పృశ్యధత్తేషుశర్వరి । స్వచేత
 న్య చేతయత స్వశక్త్యా ఏకోలోకా గర్భనత్పాతుసర్వా ।

క్రమే పృథివీ మేషయేతాం క్షేత్రాణి విష్ణుర్మనుషే దశస్యక్ -
 ధృవానో అస్యకేరయో జనానః - ఉరుక్షీతిగ్ం సుజనిమావకాః -
 ఇతి ముఖవాసం । మంత్రాసనస్య పంచోపచారాః - అథస్నానాన
 నందత్వా “వేదాహమేతం పురుషం మహాస్త్రం ఆదిత్యనర్ణం తమనస్తు
 పారే । సర్వాణి రూపాణి విచిత్యగీరః నామాని కృత్వా అభివదస్య
 దాస్తే - ధాతాపురస్తాద్య ముదాజహర । శక్రః ప్రవిద్వాక్ ప్రది
 శశ్చతస్రః । తమేవం విద్వానమృత ఇహభవతి - నాస్యః పంథా ఆయ
 నాయవిద్యతే - యజ్ఞేనయజ్ఞమయజంతదేవాః । ఉపాసహర్షపరో
 హమి ప్రజాపతే శృంణుమసి బ్రహ్మణశ్చద్దిద్ధి శ్వజనస్య ఛాయాసి స
 ర్వతో మాపాహి । భువఃపునాత్వఘ సపూర్ణ సంతూస్తే గోకరా
 వారమిదం హరేయం” ఇతి పాదుకాస్తత్వా - భూః ప్రపద్యే భు
 వః ప్రపద్యే సువః ప్రపద్యే భూర్భువస్సువః ప్రపద్యే - విరాజ
 మానం తమజం ప్రపద్యే । తేజోమయం తేజసామప్యగమ్యం స
 ర్వాత్మానం తమసః పారభూతం । భూతైస్య విశ్వంపాతిహస్తం
 ప్రపద్యే అచ్యుతం ప్రపద్యే అనిరుద్ధం ప్రపద్యే” ఇతి దేవేశం నమ
 స్కృత్య “పరం రగ్ంహ ఆస్తాస్యే సర్వం రగ్ంహో వైష్ణవ మాస్తా
 స్యే” ఇతి కాతుక పీఠమాదాయ । స్వస్తి సూక్తం జప్త్వా । ప్రీత
 ద్విష్ణస్తవతే వీర్యాయ । మృగోన భీమః కుచరోగిరిష్ఠాః । యస్యారుఘ
 త్రిఘ విక్రీమణేషు । అధిక్షయంతు భువనానివిశ్వా” ఇతి స్నానపీఠే
 దేవం సంస్థాప్య । నారాయణాయ విద్మహే వాసుదేవాయ ధీమహి ।
 తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్ ॥ పూతస్త్య పాశేఽఽసదాశిః”
 ఇతిధస్తధావనం “ఇదం బ్రహ్మపునీ మహే” తి జహ్వశోధనం । అతో
 దేవాదినాః తైలోద్వర్తనం । పరిలిఖేతురక్షః పరిలిఖేతా అరాత
 యః । పరిలిఖేతుస్తోఽస్తియోస్మాక్ ద్వేష్టియంచ వయం ద్విష్ణుః
 ఇత్యంగ శోధనం కరోతి । వారీశ్చతస్ర సృస్యశః కవీనాం పత్న్యః ప

త్యా పరితాక్షరంచ । భూయోభూత్యై భవనస్య పృష్ఠేస్థాయ
యితస్సంగతంచా స్నాపయామి । విష్ణుం వారితాస్నాపయామి “న
మోనరుణ శ్శుద్ధశ్శుద్ధోహమస్మి । శుద్ధో బ్రహ్మ హరిర్విరోధ్యథా
శుద్ధః పంచభూతా శుద్ధా శుద్ధా శ్శుద్ధోహమస్మి । బ్రహ్మోహమస్మి
హరిరిస్మి ఈశ ఈశోహమస్మి భవం భవామహే” ఇతిక్షీరం । భూ
రానిలయా భూతయా పరిపించామి, భవస్సమమ్యయా ప్రాణవ
త్యాచపరిపించామి, స్వరామృతవత్యా జ్యోతిష్ప్రత్యాచ పరిపిం
చామి. “తాగ్ం సవితర్యరేణ్యస్య చిత్రామాహంప్యజే సుమతిం
విశ్వజన్యాం । యామస్యకణ్వో అదుమాత్ ప్రవినాం నహస్రథా
రాం పయసామహింగాం” విష్ణుం గంధతోయనస్నాపయామి “అగ్ని
మీశే పురోహితం యజ్ఞస్య దేవమృత్విజం । హూతారగ్ం
రత్నధాతమం” విష్ణుం మధునాస్నాపయామి, “శ్రియైజాతః” వి
ష్ణుం హరిద్రోదకేనస్నాపయామి “గన్ధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్య
పుషాంకరీషిణీం । ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తామిహూపహ్వ
యశ్శ్రియం” విష్ణుం గంధోదకేనస్నాపయామి పునస్సంస్నాప్య
పురుషసూక్తేచ సంస్నాప్య “మిత్రస్సుపర్కశ్చంద్ర ఇంద్రోధ రుద్ర
స్త్యష్టా విష్ణుస్సవితా గోపతిస్తవం । త్వం విష్ణుర్భూతానితత్రాసు
దైత్యస్తవయా వృతం జగదుత్పేన గర్భః” ఇతిప్లోతం “భూరసి భూః
ప్రతిష్ఠిత్యై - భువరసిభువః ప్రతిష్ఠిత్యై - సువరసి సువః ప్రతిష్ఠి
త్యై - భూర్భువస్సువరసి సువఃప్రతిష్ఠిత్యై - సానస్త సర్వేషా మ
స్తరాత్మాభవ । పూతః పూతాస్తరాత్మాభవ । పుణ్యః పుణ్య
స్తరాత్మాభవ । బ్రహ్మ బ్రహ్మంతరాత్మాభవ” ఇతి విష్ణుం ప్రతి
ష్ఠాపయామి “త్రిదేవః పృ + నామ” ఇత్యా దర్శనార్ఘ్యం సోప
న్య । ఇతి స్నానానన మప్తోపచారం విక్షేయం భవతి । తతో
ఽలంకారాననం సుకల్ప్య । తేజోవత్సవితః ప్రసవేఽశ్వినోత్పా

హుభ్యం పూజ్యోహస్తాభ్యం । విష్ణోర్ముకం వీర్యాణి ప్రేవోచయః
 పార్థివాని విమమేరజాగ్ంసియో తిస్క-భాయమత్తగ్ం సధస్థం విచ
 క్రమాణ ప్రేథోరుగాయో విష్ణోరరాటమసి విష్ణోః పృష్ఠమసి విష్ణోః
 శ్శ్చప్రేథో విష్ణోస్సూరసి విష్ణోర్ధ్రువమసి వైష్ణవమసి విష్ణవేత్వా”
 ఇతి వస్త్రం. “సోమస్య తనురసి తనువంమెపాహి సామాతనూ
 రావిశ శివ్రా మాతనూరావిశ” ఇత్యుక్తీయం “భూతోభూతేషు
 చరతి ప్రవిష్టః సభూతానా మధిపతి స్తస్మై విష్ణుభూతాక్షహాయ”
 ఇతి భూషణం “అగ్నిం దూతం వృణీమహే హూతారం విశ్వవేద
 సం । అస్యయజ్ఞస్య సుక్రతుం” ఇతి యజ్ఞోపవీతం “పవిత్రంతే విత
 తం బ్రహ్మణస్పతే ప్రభుర్దాత్రాణి పర్యాపవిశ్వతః - అతస్తతనూ
 ర్న తణా మోలశ్చ తే । శ్రుతావైన సన్నిసమాసితాః” ఇతి పవి
 త్రం. త్రయాణాముపచారాణాం విష్ణోర్ముకమిత్యనునర్తతే । పూర్వ
 వత్పాద్యాచమనమ్. “తద్విష్ణోః పరమంపదగ్ం సదాపశ్యంతి సూర
 యః-దివీవచషురాతతం - ఇమాస్సుమసాశ్రేష్ఠా దివ్యపుష్పాధివాసి
 తాః - పూతా బ్రహ్మపవిత్రేణ పూతాస్సూర్యస్యరశ్మిభిః” ఇతిపు
 ష్పం “తద్విప్రాసో విపశ్యవో జాగృవాగ్ంస సుమింధతే విష్ణోర్యత్ప
 రమంపదం - ఇమే గంధా స్సురభిణో దివ్య గంధాధివాసితాః । పూ
 తా బ్రహ్మపవిత్రేణ పూతాస్సూర్యస్య రశ్మిభిః” ఇతి గంధం । అ
 థావరణ దేవార్చనమ్. ఓం విష్ణవేనమః । పురుషాయనమః, సత్యాయ
 నమః, అనిరుద్ధాయనమః, కపిలాయనమః, యజ్ఞాయనమః, నారా
 యణాయనమః, పుష్యాయనమః. ద్వితీయావరణే । వరాహాయనమః,
 నారసింహాయనమః, వామనాయనమః, త్రివిక్రమాయనమః, సుభద్రా
 యనమః. ఈ శితాత్మనేనమః, సర్వోద్వహాయనమః, సర్వ విద్యేశ్వ
 రాయనమః. తృతీయావరణే । ఇంద్రాయనమః, యమాయనమః, వ
 ధూనాయనమః, కుబేరాయనమః, అగ్నయేనమః, నిఋణాయనమః,

వాయవేనము, ఈశానాయనము, శ్రీయైనము, ధ్యత్యైనము, పవిత్ర్యైనము, ప్రమోదాయినైనము, హరిత్యైనము, శాస్త్ర్యైనము, త్కోత్యైనము, మహ్యైనము. కాతుకపీఠే, సుభద్రాయనము, హయాత్మకాయనము, వామదేవాయనము, పుణ్యదేవాయనము, సర్వాయనము, సుఖావహాయనము, సంపదాయనము, సువహాయనము. ద్వితీయావరణే । పశ్చిమాది - శివాయనము, విశ్వాయనము, మిత్రాయనము, అత్రయైనము, సనత్కుమారాయనము, సనకాయనము, సనాతనాయనము, సనద్దనాయనము. తృతీయావరణే. । లోకపాలాః. పునరావర్తతే, మార్కండేయాయనము, శంకరాయనము, ద్వారాచ్ఛనై, ధాత్రేనము, విధాత్రేనము, భువంగాయనము, పతంగాయనము, పతిరాయనము, వసుశాయనము, మణికాయనము, సంధ్యాయైనము, న్యతాయనము, విగ్రహాయనము. తాపసాయనము, హవిరక్షకాయనము, వివస్వతేనము, నైర్ఋతాయనము, మిత్రాయనము, పురుషేశాయనము, క్షత్త్రాయనము, భాస్కరాయనము, కిష్కింధాయనము, బహుమర్దాయనము, శ్రీభూతాయనము, గరుడాయనము, ఇంద్రాయనము ఈశానాయనము చక్రాయనము, ధ్వజాయనము, శేఖాయనము, యూధాధిపాయనము, అక్షహంతాయనము, నాగరాజాయనము, గణేశాయనము, విష్ణుశేనాయనము, భూరానిలయేతిద్వారప్రత్యక్షసం । ధర్మాయనము, జ్ఞానాయనము, విశ్వరాయనము, ఇతి పుష్పాణినిశ్చిప్య. "పరోమాత్రిమా తనువా నృధావనతేమహిత్య మన్వశ్చవంతి - ఉభేతే విష్ణురజసి పృథివ్యా విష్ణోదేవత్వం- పరమస్యవిధే ! బృహస్పతిదేవానాం సోమోహం మనుష్యాణాం బృహస్పతే యజ్ఞం గోపాయ । ఇమేహూపా సుహూపితాదిన్యథాపాధివాసితాః । పూతా బ్రహ్మచరీణాః షణ్మాతాసుర్యప్రస

శ్రీభిః" ఇతి ధూపం. "విష్ణోః కర్తాణి వశ్యత యతోప్రతాని వస్తుశే-
 ఇంద్రియ యజ్యస్సఖా || శుభ్రాజ్యోతిశ్చ దేవానాం తేజశ్చ సతతం
 ప్రభుః, ప్రభాకరో మహాతేజాదీపాయం ప్రతిగృహ్యతాం" ఇతిదీపమ్.
 అర్ఘ్యపాత్రం సంశ్లేఢ్య తత్సవితురిత్యద్భిరాపూర్య । అగ్నిరింద్రావ
 రుణావహ । సద్భ్యాసత్వమేమ వరుణమసీంద్రముసి ఉర్వాలోకోసిత్వంచ
 మాలోకోసి ప్రాణోస్యగ్నిరసి మధుమానుదరోసి ప్రద్యోతోస్యం
 ధోసి సత్యేనాంధోసి సర్వముసి సర్వభూతిసి హృచ్ఛకంమే నిర్దహ
 పాప్మానముపధ్వంస దురుక్తముపధ్వంస సూర్యః । త్వన్నో అగ్నే
 ప్రణతానామగ్రే ప్రణతాన్సుంభూపతే భువనపతే బ్రహ్మణస్పతే
 బృహంతి ధుంక్షు" ఇత్యర్ఘ్య మభిమంత్యి || తిర్దేవః పృథివీమేష
 ఏతాం-క్షేత్రాయ విష్ణుర్మానుషేదశస్య- (ధ్రువాసో అస్యకీరయో
 జనానః । ఉరుక్షితిగ్ం సుజనిమాచకార । ఇంద్రియాణి శతకృతో
 యాతేదనేషుపంచసు । ఇన్ద్రితానిత ఆవృణో అగన్నింద్రీ శ్రీవస్తవః-
 బృహద్యుమ్నం నధిక్షజుష్టరం । యతే శుష్మనిరామసి" ఇతి దృశ్యా
 ర్ఘ్యం; "శుచీవోహవ్యా + పావకాః, ఇతి దేవస్యాగ్రే త్రిపాదోపరి
 నిరాజన కుంభంనిధాయ "శుచీవోహవ్యే" తి ప్రోక్ష్య కుంభేవరు
 ణః చతుర్దశేషు వరాహం నారసింహం వామనం త్రివిక్రీనుం
 వర్తికాయాం శ్రియం ధూమేధవ మిత్యావాహ్యోష్టోపచారై రభ్య
 ర్చ్య ఈ షజ్జలం సంస్రావ్య పుష్పగంధ ధూపదీపాదైః పూజన్
 త్వా విష్ణుర్తారక్షతు ఇతి కరాభ్యాం కుంభమధ్యుత్సృజ్య "ఇదం
 విష్ణుః । శ్రీయైజాతః । శుభ్రాజ్యోతి" రితి మూర్ధాది పాదపర్యంతం
 త్రిస్సం భ్రామయేత్ । తద్దీపం పరిచారక హస్తే విసృజ్య ఆచమ
 నందవాటి. విష్ణుగాయత్రాస్తోత్రం ద్వాదశాక్షరేణ పుష్పాంజలిం
 దద్యాత్ "సోమగ్ం రాజా న" మితిచిత్రం "మరుతః షరమాత్మే"
 తిచామర వ్యజనయోః. పార్శ్వయో స్సంవీజ్య. "దేవస్యత్వే" త్యా

దర్శనం ముఖేదర్శయిత్వా. కాంస్య పాత్రే ద్రోణతండులం పూరయి
త్వా కదళీఫలం విన్యస్య నారాచముద్రాంద దశ్యయ న్నర్చకమా
హూయ గంధమాల్యాదిభి స్సంపూజ్య “ఘృతాత్పరి మండ ఇవాఘ్న
స్తేహ స్సర్వాధిక సర్వధత్తేషు శర్వః । సచేతనశ్చేతయతేస్వ శ
క్త్యా హోలోకాః గర్భవత్పాతు సర్వాః” ఇతి మాత్రాదానం
దేవస్య దక్షిణహస్తేనాభిమృశ్య దదాతి, సోర్చకః “దేవస్య త్వే”తి
ప్రతిగృహ్య గంధపుష్పాక్షతాదీనిదేవస్య మూర్ధ్ని ప్రక్షిప్య నిత్యై
శ్వర్యో భవత్విత్వాశీర్వచనం కరోతి. “దేవస్యత్వానవితుఃప్రసవేఽ
శ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణోహస్తాభ్యాం”

అథభోజ్యాసనం సంకల్ప్య । పూర్వవత్పాద్యాచమనం దధి
మధుక్షీర ఘృతమిశ్రం మధుపర్కం పాత్రే సంయోజ్య “యస్మధు
నో మధవ్యం పరమమన్నాద్యం వీర్యం-తేనాహం మధునో మధవ్యేన
పరమేణాన్నా ద్యేన వీర్యేణ పరమోన్నాదో మధవ్యోసాని. తేజ.
సేత్వా క్రియైశుశసే బలాయాన్నాద్యాయ పాస్యామి” ఇతి మధు
పర్కం “అథావనీదం పరమం పవిత్రం సురేశవీర్యా దిదమస్తరతాః-
ఆయాస్తు దేవాః పితృభిర్విధత్తే అస్మిన్ స్థలే సన్నిధిం ధత్తలిప్తే”
ఇతి చతురశ్రం స్థలశుద్ధిః “ఆచారావాజస్య ప్రసవోజగమ్యాదాద్యా
వా పృథివీ విశ్వశంభో । ఆచారాంతాం పితరామతరాచా మాసో
మోఽమృతత్వాయ గమ్యాత్” ఇతి హవిః పాత్రాణి సంశోధ్యా
ధిదైవతం ఆదిత్యం భాస్కరం సూర్యం మార్తాండ మిత్యభ్యర్చ్య ।
“దేవస్యత్వానవితుఃప్రసవేఽశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణోహస్తాభ్యాం”
ఇత్యాద్య మభిఘోర్య. పాత్రేష్వ మృతోపస్తరణమసీత్యన్నం ని
క్షిప్య అథఫల దధిగూోపదం శాఙ్ విష్ణుగాయత్ర్యక్షిప్త్వా-య
త్తే సుశీమే శ్మాదయం దివిచంద్రమసి శృతం । తస్యామృతస్యే శా
నోమాహం పాత్రం మఘగ్ంద్రదం । వేదతే భూమిహృదయం దివి

చంద్రమసి శృతం । తయామృతత్వస్యైశానా మాహం పాత్ర మ
 ఘోంరుదం" ఇతి ఘృతం సుస్రావ్య పుష్పాన్నిః ప్రోక్ష్య, అన్నసూ
 క్తేరాభిమృశ్య. "తదస్య ప్రియమభిపాఠో అశ్యామ్-నోయత్రదేవ
 యవోమదంతి-ఉసుక్రమస్య సహిబంఘరితాః-విష్ణోః పదేవరమే మ
 ధ్వ ఉధ్వ" ఇతి హవిర్నివేద్య, "సుభూస్వయంభూః - ప్రజాపతిః"
 ఇత్య పూసాన్నివేద్య "హిరణ్యగర్భ" ఇతి పాయసమ్. "ఇహ పుష్టిం
 పుష్టిపతిర్దధాతు ఇహ ప్రజాం పశూంశ్చమయత్-ప్రజాపతయే పుష్టి
 పతయే కామాయాన్నాద్యాయాసాస్యామి ఇతి కృతరాన్నం "సమా
 నేవృక్ష ౩ వాకం" ఇతి గౌశ్యం, "త్రీణిపదావిచక్రమే విష్ణుగోపా
 అదాభ్యః-తతో ధర్మాణి ధారయత్-తద్విష్ణోః పరమంపదం" ఇతి
 యావకం. అనుక్తానాం సుభూస్వయంభూః. అపక్వానామష్టాక్షరం.
 తైలపక్వానాం విష్ణుగాయత్ర్యై. "ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రేధా
 నిదధేసదం-సమ్మాసమస్యసాగ్ంసురే" ఇతి పానీయం. "శన్నో దేవీ
 + స్రవస్తుః ఇత్యాచమనీయం, "ఘృతాత్పరి + విచక్రమే" తి ముఖ
 వాసం, సభ్యాగ్నికుండంపరిషేచ్య, అతో దేవాది వైష్ణవం విష్ణుసూ
 క్తం పురుషసూక్తం శ్రీభూసూక్తం తదాలయగత దేవానాం మూ
 ర్తిమంతైశ్చ హోమంహుత్వా తతోయాత్రాసనం సంకల్ప్య । ర
 థ స్తరమసీతి బలిదేరం కాతుకరథే చతురస్తేయాసే సమాగోప్య ద్వా
 రదేవ ద్వారపాల విమానపాల లోకపాలా సపాయిసోస్యత్ పరిషదం
 శ్రీవిష్ణుభూతయుతం తత్తన్నామ మంత్రేణ బలిందత్వా. "యేభూ
 తా" ఇతి భూత యక్షపితృచ నాగేభ్యో నమ ఇతి బలిశేషం నిర్వ
 జతి పాత్రే స్రవ్యాశ్య, పాదావసేచనం ఆచమనం కుర్యాత్, వాద్య
 నృత్రగీత నృత్ర పదాదీ తద్దేశభాషా విధానేన దేవం త్రిః ప్రదక్షి
 ణం కారయిత్వా అస్తరాశేస్యక్షీంద్రమధ్యే సంఘాప్య నారాచర
 జ్జుర విన్మజ్య "సుభూస్వయం భూ"రిత్య పూపంనివేద్య ఆచమనం

దాతి. ఉద్యంతంవాదిత్య మగ్నిరగ్ం సమారోహతి । బృహస్పతే
 ర్ముగ్ధాహరామ్యుస్త్వస్తిశం మన్వహి దేవం గమమసి - అతోదే
 వా-ఇదం విష్ణుః, సహస్రశీర్షాపురుషః-విష్ణోర్నకం-సహస్రశీర్షం
 దేవం-నారాయణాయవిష్మహే॥ అస్తాక్షరేణ ద్వాదశాక్షరేణచ పు
 ష్పాంజలిందత్వా - అర్చితస్సుష్టుతశ్చాపి సువర్ణగరుడధ్వజః - చక్ర
 పాణే మహాబాహూః ధ్రువబేరే వసోన్నమః” ఇతి ధ్రువబేరే సమా
 రోప్య “ఉపచారంపదేశేన కృతా సహరహర్మయా । అపచారాని
 మాన్ సర్వాన్ తమస్య పురుషోత్తమ” ఇత్యపరాధ్యక్షాపణం కృ
 త్వా- “సూర్యస్త్యా పురస్తాత్పాతుకస్యాశ్చిదభి శస్త్యాః- ఉపరిష్టాద్దే
 వారక్షంతు కస్యాశ్చిదభి శస్త్యాః” ఇతి మంత్రేణ కవాటబంధనం
 కరోతీతి విజ్ఞాయతే ॥

ఇతి పంచఖండ ప్రకారేణ ఆరాధన కృమ స్సంపూర్ణః.

శ్రియైనమః.

శ్రి శ్రీనివాసపరబ్రహ్మణేనమః.

ಶ್ರೀರಸ್ತು.

ಅನುಬಂಧಃ—ಅರ್ಜುನೋಪನಿಷತ್

ಪೂಜಕೋಲಂಕೃತ ಸ್ವಗ್ವೀ ಕೃತ್ಯಾಂಬರಧರಕೃಚಃ |
ಕುಕ್ಲೋಪವೀತೋತ್ತರೀಯಶ್ಚ ನೈನಾದ್ಯನುಲೇಪನಃ ||
ಸತೀಪ ಪಿತ್ರಯಭರ್ಮಾರಂ ಜನನೀವಸ್ತುನಂಧಯಮ್ |
ಅಚಾರ್ಯಂ ಶಿಷ್ಯವನ್ಮಿತ್ರಂ ಮಿತ್ರನಲ್ಲಾಲಯೇದ್ಧರಿ
ವಃ || ೨ || ಸ್ವಾಮಿತ್ವೇನ ಸುಕೃತ್ವೇನ ಗುರುತ್ವೇನಚ
ಸವ್ಯದಾ | ಪಿತೃತ್ವೇ ನತಥಾಭಾವೋವಾತ್ಮತ್ವೇನಚ
ಮಾಧವಃ || ೩ || ಯಥಾ ಯುವಾನು ರಾಜಾನು

ಭಗವದಾರಾಧಕರು ಉರ್ದ್ವಪುಂಡ್ರ ತುಲಸೀಪದ್ಮಾಕ್ಷ ಪವಿತ್ರ
ಮಾಲಾದ್ಯಲಂಕೃತಾಗಿಯೂ ಶುಚಿರೂಪಿತರೂ ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರೋತ್ತರೀಯ
ಯಜ್ಞೋಪವೀತಗಳಾಚ್ಛವರೂ ಆಗಿರಬೇಕು. || ೧ ||

ಪತಿವ್ರತಾಶಿರೋಮುಚಿಯು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯನಾದ ಪತಿಯನ್ನು ಹೇಗಾ
ದರೇ ಅನುರಾಗದಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸುವಳೋ, ತಾಯಿಯು ಸ್ತನಂಧಯವಾದ ತನ್ನ
ಮಗುವನ್ನು ಹೇಗಾದರೇ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಉಪಚಾರಮಾಡುವಳೋ, (ಗೋ
ವಿಗೆ ತನ್ನ ಕರುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೀತಿ ಅಥವಾ ಆದರವನ್ನು ವಾತ್ಸಲ್ಯವೆನ್ನು
ವರು, ಇದು ದೋಷಾದರಿತ್ವರೂಪವಾದ ಗುಣವು) ಅಚಾರ್ಯನನ್ನು
ಶಿಷ್ಯನು ಹೇಗಾದರೇ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುವನೋ, ಮಿತ್ರನಾದವನು
ತನಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದ ಮಿತ್ರನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಹೇಗಾದರೇ ಸ್ನೇಹಪೂರ್ವಕ
ವಾಗಿ ಇದುವರಿಗೂ ದೊರೆಯದ ಇಂತಹ ಭಾಗ್ಯವು ಈಗ ದೊರೆಯಿತೆಂದು
ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪರಿಚರಿಸುವನೋ, ರಾಜನನ್ನು ಮದೋದ್ರಿಕ್ತವಾದ
ಆನೆಯನ್ನು ಹೇಗಾದರೇ ಭಯದಿಂದ ಸೇವಿಸುವನೋ, ಪ್ರಿಯಾ ತಿಥಿಯನ್ನು
ಕಂಡರೆ ಹೇಗಾದರೇ ಆದರದಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸುವನೋ, ಆರೀತಿಯಾಗಿ ಅನು
ರಾಗ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಭಕ್ತಿ ಸ್ನೇಹ ಸಂತೋಷ ಭಯಾದಿಗಳಿಂದ ದರಮಾತ್ಮನ

ಯಥಾಚ ಮದಹಸ್ತಿನಮ್ | ಯಥಾಪ್ರಿಯಾತಿಥಿಂ
ಯೋಗ್ಯಂ ಭಗವಂತಂ ತಥಾರ್ಹಯೇತ್ | ಯಥಾಚ
ಪುತ್ರಾ ದಯಿತಂ ತಥೈವೋಪಚರೇದ್ಧರಿಮ್ || ೪ ||

ಅಕ್ರುದ್ಧ್ಯನ್ನತ್ವರತ್ ಆರ್ದ್ರಮಕುರ್ದಂಶ್ಚ ಮಹೀ
ತಲಮ್ | ಅಶಬ್ದಯತ್ ಪಾತ್ರಸಂಘಂ ಬಾಲಾ ನನುಪ
ಲಾಲಯತ್ || ಹುಂಕಾರಂ ಕೋದನಂ ಹಾಸಂ ನಿದ್ರಾ
ಮಾಲಯ್ಯಭಾಷಣೇ | ಭಗವದ್ವದನಾಮೈಜಂ ಹಿತಾ
ಸ್ಯತ್ರಾವಲೋಕನಮ್ || ವಿತಾನನ್ಯಾಂ ಶ್ಚ ಪಚಾರಾತ್
ಪೂಜಾಕಾರೇ ವಿವರ್ದಯೇತ್ || || ೫ ||

ನ್ನಾರಾಧಿಸಬೇಕು. ಭಗವದಭಿಮತಗಳಾದ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ನಿರಪರಾಧವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಭಗವತ್ಸೇವಾ ಪರನಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ “ಯಥಾಯಃವಾನಂ ರಾಜಾನಂ” ಎಂತಲೂ, ಭಗವದಭಿಮತವಾದ ವಿರುದ್ಧಾಚರಣೆಯಿಂದ ಅನರ್ಥಗಳಂಟಾಗುವವನ್ನು ವ್ರದಕ್ಕಾಗಿ “ಯಥಾಚಮದಹಸ್ತಿನಂ” ಎಂಬ ಮಾದರದ ದೃಷ್ಟಾಂತವೂ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. || ೪ ||

ಮತ್ತು ಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ಸುಪ್ರಸನ್ನವಾದ ನಿರ್ಮಲಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿರಬೇಕು. ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿವೆ ಎಂದು ಆರಾಧನದಲ್ಲಿ ತ್ವರೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಆರಾಧನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವೃಥಾ ನೀರಿನಿಂದ ನೆನಸಿ ಅಸಹ್ಯಮಾಡದೆಯೂ, ಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಶಬ್ದ ಮಾಡಿಕೊಂಡೂ ತನ್ನ ಬಾಲಕರನ್ನು ಉಪಲಾಲನ ಮಾಡಿಕೊಂಡೂ ಇರಬಾರದು. ಅಹಂಕಾರದೊಡನೆ ಹುಂಕಾರವನ್ನೂ ರೋದನವನ್ನೂ ಹಾಸನಿದ್ರಾದಿಗಳನ್ನೂ ಸೋಮಾರಿಯಾಗುವಿಕೆಯನ್ನೂ ಕ್ರೂರಭ್ರಮಣಗಳನ್ನೂ ಬಿಡಬೇಕು. ಹೀಗೆಯೇ ಭಗವಂತನು ಕಮಲದಲ್ಲೊಡೆ ಬೇರೊಂದುಕಡೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಡಬಾರದು. ಇಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಿಸಿರುವದನ್ನೆಲ್ಲಂಟುಸಿದರೇ ಇವು ಭಗವದಪರಾಧಗಳಾಗಿ ಪೂಜಕನಿಗೆ ಅನರ್ಥಗಳಾಗುವವು. ಆದುದರಿಂದ ಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಷಿದ್ಧಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. || ೫ ||

ಸೇವಾಂ ಜಪಂ ಪ್ರಣಾಮಾಂಕ್ಯ ಸ್ತುತಿಂ ಪೂಜಾಂಚ
 ಸರ್ವದಾ । ದೇವಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣೇಪಾರ್ಶ್ವೇ ಕರ್ಮಾಣ್ಯನ್ಯಾ
 ನಿಪಾಚರೇತ್ ॥ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೇ ಪ್ರಣಾಮೇಚ ದೇವತಾ
 ಗುರು. ಸನ್ನಿಧೌ । ವಸ್ತ್ರನಿಷ್ಪೀಡನೇಸ್ಥಾನ ಉಪಸ್ಥಾ
 ನೇಭಿ ವಾದನೇ ॥ ಧಾರ್ಯಂಕಟ್ಯಾ ಮುತ್ಪರೀಯಂ ಪಿತ್ಯ
 ಕಾರ್ಯೇ ಸುರಾಲಯೇ ॥೯॥ ಯೇಯೇ ಮನ್ತ್ರಾಸ್ಸುಗ್ರಿ
 ಜ್ಯಾಯಾಂ ತಾಂಸ್ತಾ ಪ್ರಣವಪೂರ್ವಕಾಃ । ಮೂಲ
 ಮನ್ತ್ರ ಶಿರಸ್ಕಾಂಕ್ಯ ತತ್ರತತ್ರ ಸಮುಚ್ಚರೇತ್ ॥೧೦॥
 ಕತೇನವಾ ದ್ವಾತಿಂಶದ್ಭಿರ್ದ್ರವ್ಯೈಃ ಪಿರವೃಷ್ಟಭಿಸ್ತು

ಸೇವಾ ಜಪ ನಮಸ್ಕಾರ ಸ್ತುತಿ ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ
 ದೇವರ ದಕ್ಷಿಣ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊಂಡೆ ಮಾಡಬೇಕು. ॥ ೧ ॥

ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಾಡುವಾಗಲೂ; ನಮಸ್ಕರಿಸುವಾಗಲೂ;
 ದೇವತಾಗುರುಸನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ; “ಎಕೇಚ್ಛಸ್ಮತ್ಕುಲೇಜಾತಾಃ” ಎಂಬ
 ಮಂತ್ರದಿಂದ ತನ್ನ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಿಂಡುವುದೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ವಸ್ತ್ರ
 ನಿಷ್ಪೀಡನ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲೂ; ಸ್ಥಾನ, ಜಪೋಪಸ್ಥಾನ,
 ನಮಸ್ಕಾರ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ; ಪಿತ್ಯಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ; ದೇವಾಲಯದ
 ಲ್ಲಿಯೂ; ತಾನು ಹೊದ್ದು ಕೊಂಡಿರುವ ಉತ್ತರೀಯವನ್ನು ನಡುವಿನಲ್ಲಿ
 ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕು. ॥ ೯ ॥

ಭಗವದಾರಾಧನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಮಂತ್ರಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ
 ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸುವಾಗ ಮೊದಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವಾ
 ಹ್ವರವನ್ನೂ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದಪ್ಪಾಹ್ವರವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು
 ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. (ಪ್ರಣವದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದವರು ಕೇವಲವಾದ
 ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂತ್ರವತನದಿಂದಲೇ ಪ್ರಣವೋಚ್ಚಾರಣ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದು
 ವೆಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಗುರೂಪದೇಶಾನ್ತಸಾ
 ರವಾಗಿ ನಡಿಯತಕ್ಕದ್ದು ಯುಕ್ತವಾಗಿರುವದು. ॥ ೧೦ ॥

ಮತ್ತೂ ಭಗವದಾರಾಧನ ಮಾಡುವಾಗ “೧೦೧, ೬೪, ೩೨, ೧೬,
 ೮, ೪” ಎಂಬ ಸುಖ್ಯಾವಿವಿತವಾದ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗೆ
 ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ॥ ೧೧ ॥

ವಾ । ಉಪಚಾರ್ಯಃ ಪಂಚಭಿರಾಸ್ತು ಯಥಾಕಕ್ತಿ ಸಮರ್ಪ್ಯ
ಯೇತತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಅಪ್ಪೋತ್ತರತಾದ್ಯುಪಚಾರಸಂಗ್ರಹಃ.

(೧) ಮಂತ್ರಾಸನೇ.- (೧೦) ಅರ್ಘ್ಯ ಪಾದ್ಯಾ ಚಾ
ಮಗನ್ಧ ಪುಷ್ಪ ದೂಪ ಪ್ರದೀಪನಮ್ । ಆಚಾರ್ವೋ
ಮುಖವಾಸಕ್ತ್ಯ ತಾಂಬೂಲಂಚ ದಶಾಧುನಾ ॥ ೧ ॥

(೨) ಸ್ನಾನಾಸನೇ.- (೪೦) ವಸ್ತ್ರ ಪಾದ್ಯಾ ಚಾಮ
ಪಾದಪೀಠೀ ದಂತವಿಶೋಧನಮ್ । ಜಿಹ್ವಾನಿರ್ದೇಹಗಂ
ಡೂಪಮುಖಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ತಥಾ ॥೨॥ ಆಚಾರ್ವಾದ್ಯಕು
ದ್ಧಾಂಭೋ ಮುಖವಾಸ ಸ್ತುಧೋತ್ತರಮ್ । ಅಭ್ಯಂಜ
ನೋದ್ವಾರ್ತನೇಚಾ ವಲಕಾಂಭಕ್ತ್ಯ ಕಂಕತಮ್ ॥ ೩ ॥
ಪ್ಲೋತಂ ಗಂಧಃ ಪುಷ್ಪಧೂಪದೀಪ ಹಾರಿದ್ರ ಲೇಪನ
ಮ್ । ವಸ್ತ್ರೋಪವೀತಾರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯ ಪವಿತ್ರಾಚಮನಂ
ತಥಾ ॥೪॥ ನೈತ್ಯಂ ಗೀತಂ ವೇದವಾದ್ಯಘೋಷ ಸ್ತುತಿ

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ (೧೦೪) ಉಪಚಾರಗಳ್ಯವವೆಂದರೆ:- ಆರಾಧನದಲ್ಲಿ
“ಮಂತ್ರ, ಸ್ನಾನ, ಅಲಂಕಾರ, ಭೋಜ್ಯ, ಪುನರ್ಮಂತ್ರ, ಪರೈಕಾಸನಗಳೆಂಬೀ ಆರು ಆಸನಗಳು ಸಮರ್ಪಿಸಲ್ಪಡುವುವು. ಈ (೧೦೪) ಉಪಚಾರಗಳನ್ನೂ ಈ ಆರು ಆಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಥಾಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

(೧)ನೇ ಮಂತ್ರಾರನದಲ್ಲಿ “ಅರ್ಘ್ಯ, ಪಾದ್ಯ, ಆಚಮನ, ಗನ್ಧ, ಪುಷ್ಪ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ಆಚಮನ, ಮುಖವಾಸ, ತಾಂಬೂಲ” ಏಂಬೀ (೧೦) ಉಪಚಾರಗಳನ್ನರಿಸಬೇಕು. ॥ ೧ ॥

೨ನೇ ಸ್ನಾನಾಸನದಲ್ಲಿ (೪೦) ಉಪಚಾರಗಳು. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ:-“ವಸ್ತ್ರ, ಪಾದ್ಯ, ಆಚಮನ, ನಾಲ್ಕಾಲು ಮಾಣಿ ಎಂಬ ಪಾದಪೀಠ, ದಂತಧಾವನ, ಜಿಹ್ವಾನಿರ್ದೇಹನ, ಗಂಡೂಪ, ಮುಖಪ್ರಕ್ಷಾಲನ, ಆಚಮನ, ಕನ್ನಡಿಯ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಕುದೊಡಕ ಸಮರ್ಪಣ, ಮುಖವಸ್ತ್ರ, ಅಭ್ಯಂಜನ, ಉದ್ವಾರ್ತನ, ನೆಲ್ಲಿಚೆಟ್ಟಿನ ತೀರ್ಥಪ್ರದಾನ, ಬಾಚಣಿ ಕೆಯಿಂದ ಕೇಶಶೋಧನ, ಪಣಗಿದ ವಸ್ತ್ರ ಸಮರ್ಪಣ, ಗನ್ಧ, ಪುಷ್ಪ,

ನಮಸ್ಕಿಯೇ । ಸರ್ಮಮಂಗಲಃ ಸಂಧ್ಯುಕ್ತ ಮಹಾ
ಕುಂಭಾಭಿಷೇಚನಂ ॥೫॥ ನೀರಾಜನಾಚಾಮ ವೇದಶೋ
ಧಃ ಕೇಕಪ್ರಸಾಧನಮ್ । ಧೂಪಾಧಿ ವಾಗನಂಜೇತಿ
ಚತ್ವಾರಿಂಶ ದಿವಸ್ಮೃತಾಃ ॥ ೬ ॥

(೩) ಅಲಂಕಾರಾಸನೇ--(೨೫) ವಸತ್ರೈರ್ವ್ಯಾಪಾದ್ಯಾ
ಚಮನಗಂಧಭೂಷಣಪುಂಡ್ರಕಮ್ । ಉಪವೀತಾಚಾಮ
ಧೂಪ ದೀಪಾ ಚಾಮ ಸುಮಾಂಜರೀಃ ॥ ೭ ॥ ಆದರ್ಶ
ನೈತ್ತಗೀತಾದಿ ಭತ್ರಚಾಮರಕೇತನಮ್ । ಮಂತ್ರಪ್ರ
ಸೂನಂ ಮಾತ್ರಾಂಚ ಮುಖವಾಸಂಚವೀಟಿಕಾಮ್ । ೮ ॥
ಅರ್ಘ್ಯಂಜೇತ್ಯುಪಚಾರಾಣಾಂ ಪಂಚವಿಂಶತಿಮರ್ಪಯೇ॥

(೪) ಭೋಜ್ಯಾಸನೇ--(೧೬) ಪಾದ್ಯಾಚಾಮಾರ್ಪಣೇ
ಯಾನಿ ಮಧುಪರ್ಕಂ ತಥಾಚಮಃ ॥ ೯ ॥ ಗಾಂ ಸುವ

ಧೂಪ, ದೀಪ, ಅರಣಿಪುಡಿಯಲೇವನ, ವಸತ್ರ, ಉಪವೀತ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಪಾದ್ಯ, ಪವಿತ್ರ, ಆಚಮನ, ನೈತ್ತ, ಗೀತ, ವೇದ, ವಾದ್ಯ, ಸ್ತುತಿ, ನಮ
ಸ್ಕಾರ, ಸರ್ಮಮಂಗಲಯುಕ್ತವಾದ ಮಹಾಕುಂಭಾಭಿಷೇಚನ, ಕರ್ಪೂರ
ನೀರಾಜನ, ಆಚಮನ, ದೇಹಶೋಧನ, ಕೇಕಪ್ರಸಾಧನ, ಧೂಪಾಧಿವಾ
ಸನ" ಗಳೆಂಬೀ ಉಪಚಾರಗಳಿ. ॥ ೬ ॥

೩ನೇ ಅಲಂಕಾರಾಸನದಲ್ಲಿ (೨೫) ಉಪಚಾರಗಳು. "ವಸತ್ರ,
ಅರ್ಘ್ಯ, ಪಾದ್ಯ, ಆಚಮನ, ಗಂಧ, ಭೂಷಣ, ಉರ್ದ್ವಪುಂಡ್ರತಿಲಕ,
ಉಪವೀತ, ಆಚಮನ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ಆಚಮನ, ಪುಷ್ಪಂಜಲಿ, ಆದರ್ಶ
(ಕನ್ನಡಿ) ನೈತ್ತ, ಗೀತ, ವಾದ್ಯ, ಭತ್ರ, ಚಾಮರ, ಧ್ವಜಪತಾಕ, ಮಂತ್ರ
ಪುಷ್ಪ, ಮಾತ್ರಾದಾನ, ಮುಖವಾಸ, ತಾಂಬೂಲ, ಅರ್ಘ್ಯ" ಗಳೆಂಬೀ
ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಪುಪಚಾರಗಳನ್ನು ರ್ವಿಸಬೇಕು. ॥ ೮ ॥

೪ನೇ ಭೋಜ್ಯಾಸನದಲ್ಲಿ (೧೬) ಉಪಚಾರಗಳು, ಅವು ಯಾವ
ವೆಂದರೆ:—"ಪಾದ್ಯ, ಆಚಮನ, ಅರ್ಘ್ಯೋದಕ, ಮಧುಪರ್ಕ, ಆಚಮನ,
ಗೋಪು, ಸುವರ್ಣ, ರತ್ನ, ನೈವೇದ್ಯ, ಪಾನಕ, ತರ್ಪಣೋದಕ, ಹಸ್ತಪ್ರ
ಕ್ಷಾಲನ, ಆಚಮನ, ಚಂದನ, ಮುಖವಾಸ, ತಾಂಬೂಲ" ಗಳೆಂಬೀ
(೧೬) ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ರ್ವಿಸಬೇಕು.

ಕ್ಷಂಚ ರತ್ನಂಚ ನೈವೇದ್ಯಂ ಸಾರ್ಥಂ ತತಃ | ಅನು
ಪಾನಂ ತೃಣಂಚ ಹೌಳನಾಚಾಮನನ್ದನಮ್ || ಮುಖ
ವಾಸಕ್ಯ ತಾಂಬೂಲ ಮುಪಚಾರಾನ್ತುಮೋಡಕ || ೧೦ ||

(೫) ಪುನರ್ಮಂತ್ರಾಸನೇ- (೭) ನಾನಾವೃಕ್ಷಗಂಧರೇ
ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕರಯಿ || ನೃತ್ಯಂಗೀತಂ
ವಾದ್ಯಮಿತಿ ಸಪ್ತಭಿರ್ವಿಭು ಮರ್ಚಯೇತ್ || || ೧೧ ||

(೬) ಪರ್ಯಂಕಾಸನೇ- (೧೦) ವಸ್ತ್ರಭೂಷಾ ಗಂಧಪು
ಷ್ಪಧೂಪನೀರಾಜನಾನಿಚ || ೧೨ || ಮುಖವಾಸಂಚತಾಂ
ಬೂಲಂ ಪ್ರಣಾಮಂ ಸ್ತವನಂ ದಕಃ || ಉಪಚಾರಾನ್ತುಮು
ಪೈತ್ಯವಂ ಹೌಮಂ ಪಾರ್ಥಯೇದ್ಧರಿಮ್ || || ೧೩ ||

ಇತ್ಯಂ ತ್ವನೇಕೋಪಚಾರೈ ರಮೋತ್ತರಕತೇನವಾ |
ಚತುಷ್ಪಿಪ್ಪ ಕ್ರಮಾದ್ವಾಪಿ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶತ್ಕ್ರಮತೋಪಿ
ವಾ || ೧೪ || ಪಾರ್ಥಯಜನಂಕುರಾ್ಯ ದೇತನ್ನೂಯನಂ

೫ನೇ ಪುನರ್ಮಂತ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ (೭) “ನಾನಾ ವಿಧಗಳಾದ ರೊಟ್ಟಿ
(ಈ ಕಬ್ಬವು “ಪೂರಿಚೀರೋಟಿ” ವೊದಲಾದ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಲಕ್ಷಣ
ವಾಗಿರುವುದು) ಫಲಗಳು, ಸ್ತೋತ್ರ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ, ನಮಸ್ಕಾರ, ನೃತ್ಯ
ಗೀತ, ವಾದ್ಯಗಳೆಂಬೀ (೭) ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. || ೧೦ ||

೬ನೇ ಪರ್ಯಂಕಾಸನದಲ್ಲಿ (೧೦) ಉಪಚಾರಗಳು. ವಸ್ತ್ರ, ಭೂಷಣ,
ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ, ಧೂಪ, ನೀರಾಜನ, ಮುಖವಾಸ, ತಾಂಬೂಲ, ಪ್ರಣಾಮ,
ಸ್ತುತಿ” ಗಳೆಂಬೀ (೧೦) ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಇವು
ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿ (೧೦೪) ಉಪಚಾರಗಳಾಗುವುವು. ಇಂತಹ ಉಪಚಾರಗ
ಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಈ ಸಾಧರ್ಭಗಳೆಲ್ಲಾಂಟಾಗುವ ಅವರಾಧಗಳನ್ನು ಹೂವಿಸಿ
ಬೇಕೆಂದು ಶ್ರಿಯಾಃಪತಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. || ೧೩ ||

ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಅನೇಕೋಪಚಾರಗಳಿಂದಾದರೂ, ನೂರೆಂಟು ಪುಪ
ಚಾರಗಳಿಂದಾದರೂ, ಅರವತ್ತನಾಲ್ಕು ಪುಪಚಾರಗಳಿಂದಾದರೂ, ಮುಪ್ಪ
ತ್ತರಡು ಪುಪಚಾರಗಳಿಂದಾದರೂ, ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವದಾರಾಧನೆ
ವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಪುಕ್ತನಾಗಿರುವ (೩೦) ಉಪಚಾರಗಳಿಗೆ

ನಕಾರಯೇತ್ | ಆತ್ಮಾರ್ಥಪೋಷಣೈರ್ವಾಹಿ ದ್ವಾತ್ರಿಂ
 ಶತ್ಕಮತೋಪಿವಾ ||೧೫|| ಆಸನಂ ಪಾದ್ಯಪಾಚಾಮ
 ಸ್ನಾನಂ ವಸ್ತ್ರಂ ಸುಗಂಧಕಃ | ಧೂಪದೀಪಾರ್ಘ್ಯಾಣಿ
 ಹವಿಃ ಪಾನೀಯಂಚ ಪ್ರಣಾಮಕಃ || ಇತಿ ದ್ವಾದಶಭಿ
 ರ್ವಾಹಿ ಕ್ರಮೇಣಾಭ್ಯರ್ಚಯೇದ್ವಿಭುಮ್ ||೧೬|| ಆಸನಂ
 ಪಾದ್ಯ ಪಾಚಾ ವೇ ಧೂಪದೀಪಾರ್ಘ್ಯಮೇವಚ | ಹವಿಃ
 ಪಾನೀಯ ಮಿತ್ಯಕ್ಷಾಪುಪಚಾರಾಹರಃ ||೧೭||
 ಅಥವಾವಾಹನಂಚಾದಾ ವನ್ತೇಚೋದ್ವಾಸನಂ ತಥಾ |
 ಸದ್ವೇಷಂ ಮುಪಚಾರಾಣಾಂ ಸಮಾನ್ಯ ವ್ಯಭಿಚಾರಯ
 ತೇ ||೧೮|| ಪುಷ್ಪದಾಮ ಪ್ರಣಾಮೌ ದ್ವೌ ಪ್ರಣಾಮ
 ಸ್ವೀಕೃತಿವಿವಾ | ಸದ್ವೇಷಂ ಮುಪಚಾರಾಣಾಂ ಮುಕ್ತ
 ಮನ್ಸುಕೃತೋಮತಃ || ||೧೯||

ನ್ಯೂನವಾಗಿ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಿಸಬಾರದು. ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ
 ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಪರಾರ್ಥಯಜನವೆಂತಲೂ ಗೃಹದಲ್ಲಿ
 ಮಾಡುವ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಆತ್ಮಾರ್ಥಯಜನವೆಂತಲೂ ಹೇಳುವರು.
 ಆತ್ಮಾರ್ಥಯಜನದಲ್ಲಿ (೧೬) ಪೋಷಣವಚಾರಗಳನ್ನಾದರೂ ಶಕ್ತಿಯಿ
 ದ್ದಲ್ಲಿ (೨೦) ಉಪಚಾರಗಳನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. || ೧೫ ||

ಅಥವಾ “ಆಸನ, ಪಾದ್ಯ, ಆಚಮನ, ಸ್ನಾನ, ವಸ್ತ್ರ, ಕ್ರೀಗಂಧ,
 ಧೂಪ, ದೀಪ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಹವಿರ್ನಿವೇದನ, ಪಾನೀಯ ಸಮರ್ಪಣ, ನಮ
 ಸ್ಕಾರ” ಗಳೆಂಬೀ (೧೭) ಉಪಚಾರಗಳನ್ನಾದರೂ ಗೃಹಾರಾಧನದಲ್ಲಿ
 ಮಾಡಬಹುದು. || ೧೬ ||

ಇದಕ್ಕೂ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ “ಆಸನ, ಪಾದ್ಯ, ಆಚ
 ಮನ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಹವಿರ್ನಿವೇದನ, ಪಾನೀಯ ಸಮರ್ಪಣ”
 ಗಳೆಂಬೀ (೧೮) ಅಪೋಷಣವಚಾರಗಳೇ ಪರಮಾಪುರಾಣನೆಗೆ ಪ್ರಿಯಗಳಾ
 ಗಿರುವುವು.

ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಎಷ್ಟು
 ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಆವಾಹನವನ್ನೂ
 ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪಾಸನವನ್ನೂ ನೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಿಂಚ ಸಮಾನ್ಯವಾಗಿ

ದ್ವೈತ್ರಿಗದುಪಚಾರಾಣಾಂಕ್ರಮಃ.

(೧) ಮಂತ್ರಾಸನೇ.- (೫) ಆವಾಹನಾಸನೇ ಚಾ
ರ್ದ್ವೈಂಕುಡ್ಯ ಮಾಚಮನಂ ತಥಾ । ಪಂಚೋಪಚಾರಾ
ದೇವಸ್ಯ ಮನ್ತ್ರಾಸನಪರಿಗ್ರಹೇ ॥ ೨೦ ॥

(೨) ಸ್ನಾನಾಸನೇ-(೭) ಕಾದುಕೇ ದಂತಕಾಷ್ಠಂಚ
ತ್ಯಲ ಮುದ್ವರ್ತನಂ ತಥಾ । ಶಿರಸ್ಸೋಮುಕಂತೋಯಂ
ಕಂತಕಂ ಪ್ಲೋತಮೇವಚ ॥೨೧॥ ಸಪ್ತೋಪಚಾರಾ ದೇ
ವಸ್ಯ ಸ್ನಾನಾಸನಪರಿಗ್ರಹೇ ॥

(೩) ಅಲಂಕಾರಾಸನೇ-(೯) ವಸ್ತ್ರಂ ಯಜ್ಞೋಪ
ವೀತಂಚ ಗಂಧಭೂಷಣಪುಷ್ಪಕೇ ॥೨೨॥ ಅದರ್ಶದೂಪ
ದೀಪಾರ್ಕ್ಯ ಮಾತ್ರಾದಾನಂತಧೈವಚ । ನವೋಪಚಾರಾ
ದೇವಸ್ಯ ತ್ವಲಂಕಾರಾಸನಗ್ರಹೇ ॥ ೨೩ ॥

(೪) ಭೋಜ್ಯಾಸನೇ (೪) ಮಧುಪರ್ಯಾಂತೋಚೈವ

ಪಚಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾ ಸಮರ್ಪಣವೂ ನಮಸ್ಕಾರವೂ ಸೇರಿ
ದರೆ ಇವು ಸರ್ವಕ್ಷಣ್ಣುಗಳಾದ ವ್ರತಚಾರಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ
ಆಗುವುವು. ॥ ೧೯ ॥

(೩೨) ಉಪಚಾರಗಳ ಕ್ರಮವು.

೧ನೇ ಮಂತ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ (೫) “ಆವಾಹನ, ಆಸನ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಪಾವ್ಯ, ಆಚಮನ” ಗಳೆಂಬೀ ಐದು ವ್ರತಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ॥

೨ನೇ ಸ್ನಾನಾಸನದಲ್ಲಿ (೭) “ಕಾದುಕಾ, ದಂತಕಾಷ್ಠ, ತ್ಯಲ, ಉದ್ವರ್ತನ, ಆಮಲಕತೋಯ, ಕಂತಕ, ಪ್ಲೋತ ವಸ್ತ್ರ ಸಮರ್ಪಣ” ಗಳೆಂಬೀ ಏಳು ವ್ರತಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ॥ ೨೧ ॥

೩ನೇ ಅಲಂಕಾರಾಸನದಲ್ಲಿ (೯) “ವಸ್ತ್ರ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ, ಗಂಧ, ಭೂಷಣ, ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರತಿಲಕ, ಕನ್ನಡಿ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ಮಾತ್ರಾದಾನ” ಗಳೆಂಬೀ ಒಂಬತ್ತು ವ್ರತಚಾರಗಳಾದ ಆರಾಧಿಸಬೇಕು.

೪ನೇ ಭೋಜ್ಯಾಸನದಲ್ಲಿ (೪) “ಮಧುಪರ್ಕನಿವೇದನ, ಅರ್ಹಣೋದಕ ಸಮರ್ಪಣ, ಹವಿರ್ನಿವೇದನ, ಪಾನಕಸಮರ್ಪಣ” ಗಳೆಂಬೀ ನಾಲ್ಕು ವ್ರತಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ॥ ೨೪ ॥

ಪ್ರಾಪಣಂ ತರ್ಮಣಂತಥಾ | ಉಪಚಾರಾನ್ತು ಚತ್ವಾರೋ
ಭೋಜ್ಯಾಸನಪರಿಗ್ರಹೇ || ೨೪ ||

(೫) ಪುನರ್ಮಂತ್ರಾಸನೆ (೪) ಗಂಧೈಃ ಕರ್ಮರಾಶಿರ ತಾಮ್ರಾಂ
ಲಂ ನೃತ್ಯ ಗೀತೇ ನಮಸ್ಕರಯಾ | ಪುನರ್ಮಂತ್ರಾಸನೇ
ವಿಷ್ಣೋ ರುಪಚಾರಾ ಕ್ಷ ತುದ್ವಿಧಾಃ || ೨೫ ||

(೬) ಪರ್ಮಂಕಾಸನೆ (೩) ಸ್ತೋತ್ರಂ ನೀರಾಜನಂ
ಚೈವ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕರಯಾ | ತ್ರಿವಿಧಾ ಉಪಚಾ
ರಾಸ್ಸುಃ ಪರ್ಮಂಕಾಸನೆ ಸಂಗ್ರಹೇ || ೨೬ ||

ಮೋಡಶೋಪಚಾರ ಕ್ರಮಃ.

ಆವಾಹನಾಸನೇಚಾರ್ಪಣಂ ಪಾದ್ಯ ಮಾಚಮನಂ ತಥಾ
ಅಧ್ಯೇಮಂತ್ರಾಸನೇವಿದ್ಯಾ ತ್ಸಾನಂ ಸ್ನಾನಾಸನೇಮ
ತಮ್ || ೨೭ || ವಸೋಪವೀತೇ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಧೂ
ಪಾತತೋಮತೌ || ೨೮ || ದೀಪಂಚೈತ್ಯುಪಚಾರಾಸ್ಸುಃ
ರಲಂಕಾರಾಸನೇವಿಭೋಃ | ಭೋಜ್ಯಾಸನೇತುನೈವೇದ್ಯಂ

೫ನೇ ಪುನರ್ಮಂತ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ (೪) “ಗಂಧ, ಕರ್ಮರಾಶಿ, ತಾಂಬೂ
ಲಸಮರ್ಪಣ, ನೃತ್ಯಗೀತ ನಮಸ್ಕಾರ” ರೂಪಗಳಾದ ನಾಲ್ಕು ವ್ರತಚಾರ
ಗಳನ್ನು ಚರಿಸಬೇಕು. || ೨೫ ||

೬ನೇ ಪರ್ಮಂಕಾಸನದಲ್ಲಿ (೩) ಸ್ತೋತ್ರ, ಕರ್ಮರ ನೀರಾಜನ,
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರ” ಗಳೆಂಬೀ ಮೂರುವಿಧಗಳಾದ ವ್ರತಚಾರಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿದರೆ ಒಟ್ಟುಸೇರಿ (೩೦) ಉಪಚಾರಗಳಾಗುವುವು. || ೨೬ ||

ಮೋಡಶೋಪಚಾರ ಕ್ರಮವು.

“ಆವಾಹನ, ಆಸನ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಪಾದ್ಯ, ಆಚಮನ” ಗಳನ್ನು ಮೊದ
ಲನೆ ಮಂತ್ರಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ, ಸ್ನಾನಾಸನದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನೂ, ಅಲಂಕಾ
ರಾಸನದಲ್ಲಿ “ವಸೋಪವೀತ, ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ, ಧೂಪ, ದೀಪ,” ಗಳೆಂಬೀ
ಆರು ವ್ರತಚಾರಗಳನ್ನೂ, ಭೋಜ್ಯಾಸನದಲ್ಲಿ “ನೈವೇದ್ಯ, ತಾಂಬೂಲ,
ನಮಸ್ಕಾರ” ಗಳೆಂಬೀ ಮೂರು ವ್ರತಚಾರಗಳನ್ನೂ, ಕಯನಾಸನದಲ್ಲಿ
ಕಯನವನ್ನೂ ಮಾಡಿದರೆ ಷಡಾಸನ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮೋಡಶೋಪಚಾರ
ವಿಭಾಗವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು. (ಇಲ್ಲಿ ಪುನರ್ಮಂತ್ರಾಸನೋಪಚಾರಗಳನ್ನು

ತಾಂಬೂಲಂಚ ನಮಸ್ಕರಯಾ ||೨೯|| ಪುನರ್ಮಂತಾಪ
ನೇಸ್ಯತಾಂ ಕಯನಂ ಕಯನಾಸನೇ | ಉಪಚಾರವಿಭಾ
ಗೋಯಂ ಪಡಾಸನವಿಧಾನತಃ || ವಿಜ್ಞೇಯೋ ಹ್ಯುಪ
ಚಾರಾಣಾಂ ಪೋಡಕಾನಾಮಪಿ ಕ್ರಮಾತ್ || ||೩೦||

ಅಥ ಶ್ರೀ ಪಾಂಚರಾತ್ರರಕ್ಷೋದಾಹೃತ

ಭಗವದಪಚಾರಾಃ.

ಶ್ರೀವರಾಹೇ|| ಶ್ರೀಧರಣೀ ಉವಾಚ.

ದೇವದೇ ಜಗನ್ನಾಥ ಕುತಂ ತ್ವತ್ಕ್ರೋ ಮಯಾಖಿಲ
ಮ್ | ಯಾನ್ ಕೃತ್ವಾ ಯೋಗ್ಯತಾಂ ಯಾನ್ತಿ ತವ
ವೇಶ್ಯಪ್ರವೇಶನೇ || ತಾನ್ ಬ್ರೂಹಿ ದೇವದೇವೇಶ ಭಕ್ತವ
ತ್ಸಲ ಮಾಧವ || ||೧||

ಮಾನಸವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದರೆ ಪೋಡಕೋಪಚಾರಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಬರ
ಲಾರದು.) ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಪುಪಚಾರಕ್ರಮಗಳನ್ನರಿಯಬೇಕು. || ೩೦ ||

ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಶ್ರೀಪಾಂಚರಾತ್ರ ರಕ್ಷಾಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಭಗ
ವದಪರಾಧಗಳು ವಿವರಿಸಲ್ಪಡುವುವು. ಶ್ರೀವರಾಹಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವರಾ
ಹರೂಪಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಭೂದೇವಿಯು ಎಲೈ ಜಗ
ನ್ನಾಯಕನಾದ ದೇವದೇವನೇ ? ನಿನ್ನಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಧರ್ಮಗಳು ಕೃತ
ವಾದವು. ಭಗವತ್ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸೇವಾರೂಪಗಳಾದ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು
ಆಚರಿಸುವಂತವನು ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹ
ನಾಗುವನೋ ಅಂತಹ ಭಗವದ್ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ನೀನು ನನಿ
ಗುವದೇಶಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ, ಭೂದೇವಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳ
ವರಾಹರೂಪಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿ
ಸುತ್ತಾನೆ.* || ೧ ||

*ಇಲ್ಲಿ ಭೂದೇವಿಯು ಭಗವದ್ಧರ್ಮಗಳ ವಿಷಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವು
ಭಗವದಪರಾಧ ವಿಷಯವಾಗಿರುವುದು. “ಆಮ್ರಾನ್ ಪೃಚ್ಛತಃ ಕೋವಿದಾರಾಣಾಚ
ವ್ಯ” ಎಂಬೀರೀತಿಯಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹೇಳಬಹುದೋ ಎಂದರೆ ? ಭಗವದಾಲಯದಲ್ಲಿ
ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭಗವದಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ತ್ಯಾಗ
ಮಾಡುವುದು ಸರೋತ್ತಮವಾದ ಧರ್ಮವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿ ಈರೀತಿ
ಯಾದ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ವಿವೇಕಿಗಳರಿಯಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಭಗವಾನುವಾಚ.

ಅಪಚಾರಾ ನಹಂ ವಜ್ರೇ ತ ಚ್ಛೃಣುಷ್ವ ವಸುಂಧ
ರೇ । ಗೀತವಾದಿತ್ರ ನೃತ್ತಾದಿ ಪುಣ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಥಾಶ್ಚ
ಯೇ ॥ ಲೋಪಯನ್ತ್ಯಥ ಪಾರುಷ್ಯೈ ರ್ಮಮ ವೇಕ್ಯ
ಸು ಮಾನವಾಃ । ತೇ ಯಾನ್ತಿ ವಸುಧೇ ಪಾಪಾ ನರಕಾ
ನೇಕವಿಂಶತಿಮ್ ॥ ತತ ಸ್ತೇಪಿ ಮಹಾಭಾಗೇ ಗಾರ್ಧ
ಭೀಂಯೋನಿ ಮಾಶ್ರಿತಾಃ । ವರ್ಮಂತೇ ತತ್ರಮೈ ದೇವಿ
ಸಪ್ತಜನ್ಮಾನಿ ಸೌಕರೀಂ ॥ ೪ ॥ ವಸ್ತ್ರೇಣಾಚ್ಛಾದ್ಯದೇ
ಹಂತು ಯೋ ನರಃ ಪ್ರಣಮೇತ್ತು ಮಾಮ್ । ಶ್ವಿತ್ರೀ
ಚ್ಚ ಜಾಯತೇ ಮೂರ್ಘ ಸ್ತ್ರೀಣಿ ಜನ್ಮಾನಿ ಭಾಮಿನಿ ॥೫॥

ಎಲೈ ಭೂದೇವಿಯೇ ಭಗವದಪರಾರ್ಥಗಳ್ಯಾವವೋ ಅವುಗಳನ್ನು
ನೊದಲು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಯಾರಾದರೆ ಭಯರಹಿತನಾಗಿ ಘಟ್ಟ
ಯಾಗಿ ಕೂಗುತ ನನ್ನ ದಿವ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಡಿಯುವ ನೃತ್ತ ಗೀತ ವಾದ್ಯಾ
ದಿಗಳನ್ನೂ, ಪಾಪನಗಳಾದ ಭಗವತ್ಪ್ರಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಗೋಚರವಾ
ಗದಂತೆ ಲೋಪಿಸುವರೋ ಅಂತವರು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಮಹಾನರಕಗ
ಳನ್ನೂ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿದಮೇಲೆ ಕತ್ತೆಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ
ಹುಟ್ಟಿದಬಳಿಕ ಏಳು ಜನ್ಮಗಳು ನೀಚವಾದ ಹಂದಿಯಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟು
ವರು. (ಇದರಿಂದ ಭಗವತ್ಪ್ರವಾರ್ಥವಾಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕವರು
ಭಗವತ್ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡಿಯುವ ಸೇವೆ ಶಾಸ್ತ್ರವೊರೆ ಸ್ತೋತ್ರಪಾಠಗಳ
ಅನುಸಂಧಾನಾದಿಗಳು ನಡಿಯುವಾಗ ಅವುಗಳು ಅನ್ಯರಿಗೆ ಕೇಳಿಸದಂತೆ
ವೃಥಾವಾತುಗಳನ್ನಾಡಬಾರದೆಂಬ ಅಂಶವು ಹೊರಪಟ್ಟು ಇವು ಬಹು
ಅನರ್ಥಕಾರಿಗಳೆಂದೂ ಸೂಚಿತವಾಗುವುವು. ॥ ೪ ॥

ಹೊದ್ದುಕೊಂಡಿರುವ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಚ್ಚಿ
ಕೊಂಡು ಯಾವನಾದರೆ ನನಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವನೋ ಅಂತಹ ಘೂ
ರ್ಘನು ಮೂರು ಜನ್ಮಗಳು ಶ್ವೇತಕುಸ್ಮರೋಗಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವನು.
ಇದರಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸುವಾಗ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡಿರುವ ವುತ್ರರೀಯವನ್ನು
ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳದಂತೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು. “ಪ್ರದ
ಕ್ಷಿಣಿ ಪ್ರಣಮೋಚ್ಚದೇವತಾಗುರುಸನ್ನಿಧೌ । ವಸ್ತ್ರನಿಷ್ಪದನೇಸ್ಸಾನವುಪ

ಕೃಪಣ ಕಂಬಳ ಸಂವೀತೋ ಯೋನರಃ ಪ್ರಣಮೇತ್ಸು
ಮಾಮ್ | ಚಣ್ಡಾಲಯೋನಿತಾಂ ಯಾತಿ ಜನ್ಮಾನಿ ನ
ವಪಂಚಚ ||೬|| ತೈರೇನಾಭ್ಯಕ್ತಸರ್ವಾಂಗ ಉಪಾನ
ದ್ಗೂಢಪಾದುಕಃ | ಯೋ ನರಃ ಪ್ರವಿಶೇದ್ಗೇಹಂ ಮ
ಮ ಭೂತಧರೇ ಕುಭೇ || ಸ ಯಾತಿ ಗೃಹಪಾಲಾನಾಂ
ಯೋನೌ ಜನ್ಮತ್ರಯಂ ಕುಭೇ || ೭ || ನಖರೋಮಾಣಿ
ಯಶ್ಚೈವ ಕೇಶಾಸ್ಥಾನಿ ತಥೈವಚ | ಯಃ ಕ್ಷೇಪೇ ನೃಮ
ಗೇಹೇಷು ತಸ್ಯ ಪಾಪ ಫಲಂ ಕೃಣು || ೮ || ಮಾಹಿಕೀಂ

ಸಾಧನೇಭಿವಾದನೇ || ಧಾರ್ಯಂಕಟ್ಯಮಾತ್ಮರೀಯಂ ಪಿತೃಕಾರ್ಯೇಸುರಾ
ಲಯೇ" ಎಂಬದಾಗಿ ಸ್ಮೃತಿಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯ
ಬೇಕು. ಉತ್ತರೀಯವನ್ನು ಪುನರ್ವಿತಾಕಾರವಾಗಿಯೂ ಧರಿಸುವ
ಕೆಲವು ಸಂಪ್ರದಾಯವುಂಟು.

ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣವುಳ್ಳ ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಯಾವನಾ
ದರೆ ನನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವನೋ ಅಂತವನು ೧೪ ಜನ್ಮಗಳು ಚಂಡಾಲಯೋ
ನಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವನು. ಇಲ್ಲಿ ಕಂಬಳ ಎಂಬ ಮಾತು ಶಾಲೆಹೊದ್ದು
ಕೊಂಡು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವವಕ್ಕೂ ನಿಷೇಧಪರವಾಗಿರುವದಲ್ಲದೇ
ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣ ಶಬ್ದವು ಯಾವ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳ ಕಂಬಳ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು
ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ನಮಸ್ಕರಿಸುವವಕ್ಕೂ ನಿಷೇಧವನ್ನು ತೋರಿಸುವವು
ದೆಂದರಿಯಬೇಕು.

ಎಲೈ ಭೂತಧಾರಿಣಿಯೆ? ಯಾವನಾದರೆ ಸರ್ವಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ಯೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡೂ ಪಾದರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡೂ
ನನ್ನ ದಿವ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನೋ ಅಂತವನು ಮೂರು ಜನ್ಮಗಳು
ನಾಯಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವನು. || ೭ ||

ಮತ್ತೂ ಉಗುರುಗಳನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಲುಗಳನ್ನಾದರೂ ಎಲಬುಗಳ
ನ್ನಾದರೂ ನನ್ನ ಆಲಯದಲ್ಲಿ ಯಾವನಾದರೆ ಎಸೆಯುವನೋ ಅವನ ಪಾಪ
ಫಲವನ್ನು ವಿವರಿಸುವೆನು ಕೇಳು. || ೮ || ಅವನು ಮೊದಲು ಏಳು ಜನ್ಮ
ಗಳು ನೋಣವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಬಳಿಕ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಏಕವಿಂಶತಿ (೨೦)
ಮಹಾನರಕಗಳ ಘೋರಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವನು. || ೯ ||

ಯೋನಿ ವಾಶ್ರತ್ಯ ನಖರೋಮಚಿತ ಸ್ತದಾ | ಸಪ್ತ
ಜನ್ಮಾನಿ ತತ್ರೈವ ನರಕಾ ನೇಕವಿಂಶತಿಮ್ || ೧೯ ||
ತಾಮ್ಬೂಲ ಚರ್ಮಿತಂ ಯಸ್ತು ಪ್ರಚ್ಛೇದೇ ನೈವಮ
ಂದಿರಿ | ಸ ಯಾತಿ ನರಕಂ ಘೋರಂ ಯಾವದಾಭೂತ
ಸಂಪ್ಲವಮ್ || ೨೦ || ತತೋ ಮುಕ್ತೋ ಮಹಾಭಾಗೇ
ಕುನಕೋಪರಜನ್ಮನಿ | ಸಂಸ್ಥಿತ ಸ್ತ್ರೀಣಿ ಜನ್ಮಾನಿ
ವಸತ್ಯೇವ ನಸಂಕಯಃ || ೨೧ || ನಿಷ್ಕ್ರೇವನಕರೋ ಯ
ಸ್ತು ಮಂದಿರೇ ಮಮ ಸುಂದರಿ | ಕೃಮಿಭಜ್ಯೇ ಪತೇ
ದ್ಭೂರೇ ನರಕೇ ಕಾಪಕೃನ್ನರಃ || ಶ್ಲೋಕತತರು ರಘು
ತ್ವಾ ಜಾಯತೇ ಜನ್ಮ ಪಜ್ಜ ಕಮ್ || ೨೨ || ಕೃಕಾನಮ
ಧ್ಯೇ ಗತ್ವಾತು ಯೋ ನರೋ ಮಾ ವ.ಧಾರ್ಜಯೇತ್ |
ಸಪ್ತಜನ್ಮಕೃತಾ ತ್ವಣ್ಯಾ ತ್ತತ್ಕ್ಷಣಾ ನ್ಮಚ್ಯತೇನ

ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಯಾವನಾದರೆ ನನ್ನ ಆಲಯ
ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಗಿಯುವನೋ ಅಂತವನು ಅತಿಘೋರಗಳಾದ ನರಕಯಾತನೆ
ಗಳನ್ನು ಪ್ರಲಯಕಾಲವರ್ಯಂತವೂ ಅನುಭವಿಸಿ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳಿಂದ ಬಿಡು
ಗಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮೂರು ಜನ್ಮಗಳು ನಾಯಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವುದ
ರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲವು. || ೨೦ || ೨೧ ||

ನನ್ನ ದಿವ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಎಂಜಲನ್ನು ವುಗಿಯುವ ಕಾಪಿಷ್ಠನು ತನ್ನ
ದೇಹವನ್ನು ಕ್ರಿಮಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನಾಗಿ ಕೊಡುವ ಘೋರವಾದ ನರಕ
ದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವನು. ಅನಂತರ ನಿರೀನವಾದ ಕ್ಲೇಷ್ಮಾತಕ (ಇದಕ್ಕೆ ಅಂಧ್ರ
ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿರಿಗಿಚೆಟ್ಟು ಎನ್ನುವರು) ವೆಂಬ ವೃಕ್ಷವಾಗಿ ಐದುಜನ್ಮಗಳು
ಹುಟ್ಟುವನು. || ೨೨ ||

ಯಾವನಾದರೆ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನಾದಿ ದೇಹಶುದ್ಧಿಯನ್ನು
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ನನ್ನ ಚರ್ಮವನೋ ಅಂತವನು ಏಳುಜನ್ಮಗಳಿಂದ ಸಂ
ಕಾಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಪುಣ್ಯಗಳಿಂದ ತತ್ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಮೂರು
ಜನ್ಮಗಳು ಸ್ಮಶಾನವನ್ನು ಕಾಯುವ ನರಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವನು. (ಈ
ಶ್ಲೋಕದಿಂದ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಂದ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಾದಿಶುದ್ಧಿಯನ್ನು
ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ದೇವರಪೂಜೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ತೋರುವುದು.)

ರಃ || ಸೌರಸ್ಸೇರಿಂ ಯೋನಿ ವಾಶ್ರತ್ಯ ವಸೇ ಜ್ಞಸ್ಮತ್ಸ್ರೇ
ಯಂ ಕುಭೇ ||೧೩|| ಮೂತ್ರಯೇ ನೃಂದಿರೇ ಯಸ್ತು
ಮಮ ದೇವಿ ಕುಭಾನನೇ | ಸಮೂತ್ರಗ್ರಂಥನರಕೇ ಪತ
ತ್ಯೇವ ಹ್ಯವಾಕ್ಶಿರಾಃ || ೧೪ || ತಸ್ಮಾನ್ಮುಕ್ತಸ್ತು ರಕ್ತಾ
ದಿ ನಿಂಬಕದ್ರೂಮಮಾಸ್ಥಿತಃ | ಜನಿವೃತ್ತಿ ವರಾರೋ
ಹೇ ಹ್ಯದ್ವಜನ್ಮಾನಿ ಸೌಕರೀಮ್ ||೧೫|| ಪುರೀಷಂವಾ
ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಯೋನರೋ ಮಮ ಮನ್ದಿರೇ | ಸಯಾ
ತಿ ನರಕಾ ನೋಫರಾ ನೈರ್ಮಯೇ ಣೈಕೇವಿಂಶತಿಮ್ ||
ತತೋ ಮುಕ್ತೋ ಮಹಾಭಾಗೇ ವಿಷ್ಣಯಾಂ ಜಾಯ
ತ ಕೃಮಿಃ || ೧೬ || ಅನುಗಮ್ಯ ಯಥಾ ಪ್ರೇತ ಮಿಚ್ಛ
ಯಾ ಯಸ್ತು ಮಾನವಃ || ಆರಾಧಿತು ಮಥೇಚ್ಛೇ
ನ್ಮಾಂ ನ ವ್ರಜ ತ್ಯಧಮಾಂ ಗತಿಮ್ | ಬಲಿಭುಗ್ಯೋನಿ
ತಾಂ ಯಾತಿ ಜನ್ಮಾನಿ ಭುವಿ ಭೂಧರೇ ||೧೭|| ಭರಣಂ
ತು ತಥಾ ಕೃತ್ವಾ ಮೃತಕನ್ಯ ವಸುಂಧರೇ | ಮನ್ದಿರಂ

ಎಲೈ ಸುಮುಖಿಯೆ? ಯಾವನಾದರೆ ನನ್ನ ದಿವ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ
ಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುವನೋ ಅಂತವನು ಮೂತ್ರಗ್ರಂಥವೆಂಬ ಘೋರ
ವಾದ ನರಕದಲ್ಲಿ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಮಹಾಯಾತನೆಗಳನ್ನು ನುಭವಿಸಿದ
ಬಳಿಕ ಆ ನರಕಯಾತನೆಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ರಕ್ತಕ ನಿಂಬ
ಕಾದಿ ವಿಷವೃಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಕಾಲ ಇದ್ದು ಕೊಂಡು ಹಂದಿಜಾತಿಯಲ್ಲಿ
ಎಂಟು ಜನ್ಮಗಳು ಹುಟ್ಟುವನು. || ೧೪ || ೧೫ ||

ಯಾವನಾದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಲವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುವನೋ
ಅಂತವನು ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಏಕವಿಂಶತಿ (೨೦) ಮಹಾನರಕಗಳನ್ನು ನು
ಭವಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ವಿಷ್ಮೆಯಲ್ಲಿ
ಕ್ರಮಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವನು. || ೧೬ ||

ಯಾವನಾದರೆ ಐಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಶವಾನುಗಮನವನ್ನು ಮಾಡಿ ನನ್ನ
ಸ್ನಾರಾಧಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವನೋ ಅವನು ಅಧೋಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ
ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳು ಭೂವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವನು. || ೧೭ ||

ನೆ ಪ್ರವೇಷ್ಯಮ್ಯಂ ಪ್ರವಿಷ್ಯಮ್ಯಂ ಫಲಂ ಕೃಣು || ೧೪ ||
 ಚಾಣ್ಡಾಲೀಂ ಯೋನಿ ಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಜನ್ಮಕೃತ್ನವಪಂಚ
 ಚ | ಭವಿಷ್ಯತಿ ವರಾರೋಹೇ ವ್ಯಾಧಃ ಕ್ರೂರೋ ಧ
 ನಿಷ್ಕುರಃ || ೧೫ || ಭುಕ್ತ್ವಾ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಮಹಾಭಾಗೆ ಮ
 ಸುಜೋ ಮಾ ಮಧಾರ್ವಯೇತ್ | ಚಟಕತ್ವ ಮನು
 ಶ್ರಾಪ್ಯ ತತೋ ಗೋಧಾವಪುರ್ಮತಃ || ೨೦ || ಛಾಯಾ
 ಮಾಕ್ರಮ್ಯ ಯೋ ವೋಹಾ ದ್ವಿಮಾನಸ್ಯ ವಸುಂಧರೇ
 ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಮಕುರ್ದಂಚ್ಚ ಯ ಸ್ತಿಪ್ತೇ ನೈತಿಪೂರ್ವಕ
 ಮ್ || ೨೧ || ತಿವ್ರೇತ್ಸ ಕಾನರೇ ಕೂನ್ಯೋ ರಣ್ಣಕೈ ರ್ಬ
 ಹುಭಿ ರ್ವೃತಃ | ಫಲಪುಷ್ಪವಿಹೀನ್ಯ ಅರಣ್ಯೇ ಕೂನ್ಯ
 ವೃಕ್ಷತಾಮ್ || ೨೨ || ಸವಿಾಪೇ ಮನ್ದಿರಸಾಂಭಿ ಕಕ್ಯನ್ಮೂ
 ತ್ರಂ ಕರೋತಿ ಯಃ | ಸ ತಿವ್ರೇ ದ್ರೌರವೇ ಭೋರೇ

ಹಾಗೆಯೇ ಹಣವನ್ನು ಹೊತ್ತುಹಾಕಿ ನನ್ನ ಆಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸ
 ಬಾರದು. ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅಂತವನಿಗುಂಟಾಗುವ ಅನಿವಾರ್ಯವನ್ನು
 ಕೇಳು. ಹದಿನಾಲ್ಕು ಜನ್ಮಗಳು ಚಂಡಾಳನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಅನಂತರ ಕ್ರೂರ
 ವಾದ ಬೇಡರಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಕಠಿನಮನಸ್ಸಿನಾಗಿರುವನು. || ೧೫ ||

ಮತ್ತು ಶ್ರಾದ್ಧಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸುವಂತ
 ವನು ಚಟಕವೆಂಬ ಗುಬ್ಬಿ ಪಕ್ಷಿಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ನೋಡಲಾಯಿತ್ತಿ ಒಳ್ಳೆ
 ತೊಂಡೇಕೇತ ಜನ್ಮವನ್ನು ಎತ್ತುವನು. || ೨೦ ||

ಯಾವನಾದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಮಾಡುವಾಗ ತಿಳುವಳಿಕೆ
 ಯಿಲ್ಲದೆ ವಿಮಾನಭಾಯಿಯನ್ನು ತುಳಿಯುವನೋ ಮತ್ತು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವನ್ನು
 ಮಾಡದೇ ಕೇವಲ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿ ನಿಂತಿರುವನೋ
 ಅಂತವನು ಕೂನ್ಯವಾದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳುಗಲಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟು ಫಲಫು
 ಷ್ಪರಹಿತವೂ ಆಗಿರುವ ಕೂನ್ಯವೃಕ್ಷನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವನು. || ೨೧ || ೨೨ ||

ನನ್ನ ದಿವ್ಯಾಲಯದ ಸುಖಾದಲದಲ್ಲೊಂದು ಮೂವು ಮೂತ್ರ ಏನರವನ
 ಮಾಡತಕ್ಕವನು ಭೋರವಾದ ರೌರವನರಕದಲ್ಲಿ ಹತ್ತುಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳ
 ಪ್ರಯಾತನಾಗಿ ಯಾತನಾನುಭವವನ್ನು ಮಾಡುವನು. || ೨೨ || ಅನಂತರ

ವರ್ಷಾಣಾ ಮಯುತಂ ಕತಮ್ || ೨೩ || ತತೋಽಪಿ ಮ
ನುಜೋ ಮುಕ್ತೋ ಗ್ರಾಮಸೂಕರ ಜಾತಿತಾಮ್ |
ಗ್ರಾಮೇ ಜನ್ಮಕತಂ ಸುಭು ವಿಷ್ಯಭು ಕ್ಷೀಕರಸ್ತ
ಥಾ || ಅನಿಬದ್ಧಪ್ರಾಪಾನ್ ಯೇ ಕುರ್ವತೇ ಮಮಸ
ನ್ನಿಧೌ | ತೇಽಪಿ ತಿತ್ತಿರಿತಾಂ ಭೂತ್ವಾ ಜಾಯಂತೆ ಜನ್ಮ
ಪಚ್ಛೈ ಕಮ್ || ೨೪ || ಆರೋಪಿತಂ ಪ್ರದೀಪಂ ಯೇ ನ
ಯಂ ತ್ಯನ್ಯತ್ರ ಮನ್ದಿರಾತ್ | ಅಂಧಾ ಸ್ತೇಽಪಿ ಭವಿಷ್ಯ
ನ್ತಿ ಜನ್ಮಾನಿ ನವಪಂಚಚ || ೨೫ || ಕಥಾಯಾಂ ಕಥ್ಯ
ಮಾನಾಯಾಂ ಮನ್ದಿರೇ ಮೇ ವರಾನನೇ | ಆನಾದೃ
ತ್ಯಚ್ಛ ಯೇಯಾಂತಿ ತೇಷಾಂ ಪಾಪಘ್ನಂ ಕೃಣು || ಐ
ಧಿರಾಸ್ತೇ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಮೂಕಾವೈ ಜನ್ಮಪಚ್ಛೈ ಕ
ಮ್ || ೨೬ || ಕಾದೌಪ್ರಸಾರ್ಯ ಯೇ ಗೇಹೇ ಶೇರತೇ
ಮೇ ನರಾಧಮಾಃ | ಲಾಲಾಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಬೋಜ್ಯೈಷ್ಯಾಂ

ಅವರಿದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪುರುಹಂದಿಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ
ನೂರು ಜನ್ಮಗಳವರ್ಯಂತೆ ಮಲವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಇರುವನು. || ೨೪ ||

ನನ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗಲ್ಲಾ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಪ್ರಲಾಪ
(ನಿರರ್ಥಕವಾದ ಮಾತನ್ನು) ಗಳನ್ನು ಆಡುವಂತವರುಕೂಡ ಐದು ಜನ್ಮ
ಗಳು ತಿತ್ತಿರಿವಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವರು. || ೨೫ ||

ಯಾರಾದರೆ ನನ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಆರೋಪಿತವಾದ ದೀಪವನ್ನು ಬೇರೆ
ಕಡೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕಾರ್ಯಾಂತರದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೋ
ಅಂತವರು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಜನ್ಮಗಳು ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಅಂಧರಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವರು.

ನನ್ನ ದಿವ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಕಥಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ನಡಿಯುವಾಗ
ಅವನ್ನು ಆದರಿಸದೇ ಯಾರಾದರೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವರೋ ಅಂತವರ ಪಾಪ
ಫಲವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು. ಅವರು ಕಿವುಡರಾಗಿಯೂ ಮೂಗರಾ
ಗಿಯೂ ಐದು ಜನ್ಮಗಳು ಹುಟ್ಟುವರು || ೨೬ ||

ನನ್ನ ಆಲಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲಚಾಚಿಕೊಂಡು ಮಲಸಾವಂತವರಿಗೂ
ಮೂಗಿನ ಮಲವನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸುವಂತವರಿಗೂ ಪುಂಟಾಗುವ ಪಾಪಫಲ

ತೇಷಾಂ ಪಾಪಫಲಂ ಕೃಣು || ತೋಯಹೀನೇ ತಿರೌ
 ದ್ರೇಚ ವನೇವೈ ಕೂನ್ಯವೃಕ್ಷತಾಮ್ | ಜಯಂತೇಸಪ್ತ
 ಜನ್ಮಾನಿ ತತ ಕ್ಷಣ್ಣಾಲತಾಂ ಯಯುಃ || ದರಿದ್ರಾಶ್ಚೈ
 ವ ಮೂರ್ಖಾಶ್ಚ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ತ್ರಿಜನ್ಮಕಮ್ || ೨೪ ||
 ಅನ್ಯದೇವಾರ್ಥಸನ್ನಿವೇಷಃ ಪುನೈವೋ ಮಾ ಮ
 ಧಾರ್ಜಯೇತ್ | ಮಮೈವತು ಮಹಾಗೇಹೇ ಮಣ್ಣಾ
 ಕತ್ವಂ ವ್ರಜಂತಿ ತೇ || ಜನ್ಮದ್ವಯಂತು ವೈ ಮೂಢಾ
 ಕ್ಯಾದ್ರತಾಂ ಯಾಂತಿ ತೇ ನರಃ || ೨೫ || ಅನ್ಯ ದೇವ
 ಗೃಹಂ ಗತ್ವಾ ಪ್ಯಸ್ಮಾತ್ಪಾ ಯೋ ವ್ರಜೇ ದ್ಗೃಹಮ್ |
 ಮಮೈವ ವರುಧೇ ತಸ್ಯ ಫಲಂ ಪಾಪಸ್ಯ ಮೇ ಕೃಣು ||
 ಗೃಹಾದ್ಗೃಹ ಮಥೋ ಗತ್ವಾ ಭಿಕ್ಷಾರ್ಥೇ ಕ್ಷುಧಿತ ಸ್ಸಿ
 ಯಮ್ | ಭಿಕ್ಷಾಮಲಬ್ಧ್ವಿ ತತ್ರಾಪಿ ದರಿದ್ರೋ ಜಾಯ
 ತೇ ನರಃ || ೨೬ || ಚತ್ವಾರಿಚೈವ ಜನ್ಮಾನಿ ತೇಷಾ ವಂತೇ
 ಚ ಯೋ ಬುಧಃ | ಚಣ್ಣಾಲಯೋನಿ ಮಾಪ್ನೋತಿ

ವನ್ನು ಕೇಳು. ಅಂತವರು ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿನವಾದ ನೀರಿಲ್ಲದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಫಲ
 ಪುಷ್ಪಾದಿವಿಹೀನವಾದ ಕೂನ್ಯವೃಕ್ಷವಾಗಿ ಏಳು ಜನ್ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಬ
 ಳಕ ಚಂಡಾಳ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ದರಿದ್ರರಾಗಿಯೂ ಮೂರ್ಖರಾಗಿಯೂ ೩ ಜನ್ಮ
 ಗಳಿರುವರು. || ೨೪ ||

ದೇವತಾಂತರ ಪೂಜಾರ್ಥವಾಗಿ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಯಾರಾ
 ದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವರೂ ಮೂಢರಾದ ಅಂತವರು ಕವ್ವಿಯಾಗಿ
 ಹುಟ್ಟಿದಬಳಿಕ ೩ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮೂಢರಾದ ಕೂದ್ರಜಾತೀಯರಾಗಿ ಹುಟ್ಟು
 ವರು.

ಎಲೈ ಭೂದೇವಿಯೇ ! ದೇವತಾಂತರಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸ್ನಾನ
 ಮಾಡದೆ ನನ್ನ ಆಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತವನ ಫಲವನ್ನು ವಿವರಿಸುವೆನು
 ಕೇಳು. ಅಂತವನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗೃಹದಲ್ಲಿಯೂ ಭಿಕ್ಷಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಸಂಚ
 ರಿಸಿ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಷುದಾತರನಾಗಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನು
 ಹೊಂದುವಂತವನಾಗುವನು. ಈರೀತಿಯಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ್ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ
 ಬಳಿಕ ಹದಿನೈದು ಜನ್ಮಗಳು ಚಂಡಾಲನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವನು. || ೨೬ ||

ಜನ್ಮಾನಿ ದಕಸಂಚಚ್ಚ ||೩೧|| ಅನ್ಯದೇವಸಮಂ ಯಸ್ತು
ಮನ್ಯತೇಮಾಂತು ಸೋ ಧರ್ಮಃ | ಚಣ್ಡಾಲಯೋನಿ
ತಾಂ ಯಾತಿ ಜನ್ಮಾನಿ ನವಪ್ಜಾ ಚ ||೩೨|| ಕುಸುಮಾ
ನಾಂ ನಿವೇದ್ಯಾನಾಂ ಗಂಧ ವಾಘ್ರಾತಿ ಯೋ ನರಃ |
ಸಪೂತಿಗಂಧ ಸಂಯುಕ್ತ ಕುಷ್ಠೀಭೈವ ಧರೇ ಕುಭೇ ||
ಭವತಿತ್ರಿಣಿ ಜನ್ಮಾನಿ ಭವತ್ಯೇವ ನನಂಕಯಃ ||೩೩||
ವಿಷ್ಣುಸ್ಥಾನವಿವಾಪಸ್ಥಾನ್ ವಿಷ್ಣುಸೇವಾರ್ಥ ಮಾಗ
ತಾನ್ | ಶ್ವಪಚಾನ್ ಪತಿತಾನ್ವಾಪಿ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾಪಿ ನ ಸ್ನಾನ
ಮಾಚರೇತ್ || ಉತ್ಸವೇ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಪತನ್ತಿ ನರ
ಕೇಕ್ಷಣಾತ್ ||೩೪|| ಪಿಬೇ ತ್ವಾದೋದಂ ವಿಮೋಃ

ನನ್ನನ್ನು ದೇವತಾಂತರಕ್ಕೆ ಸಮವಾಗಿ ಎಣಿಸುವಂತಹ ಅಧಮನು
ಚಂಡಾಲಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಜನ್ಮಗಳು ಹುಟ್ಟುವನು. || ೩೧ ||

ಭಗವನ್ನಿವೇದನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪುಷ್ಪಗಳ ಗಂಧವನ್ನು ಮೂಡಿ
ನೋಡತಕ್ಕವನು ಮಹಾಸುಗಂಧದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕುಷ್ಮರೋಗಪುಷ್ಪವ
ನಾಗುವನು. ಈರೀತಿ ೩ ಜನ್ಮಗಳು ಹುಟ್ಟುವವರಲ್ಲಿ ಸಂಕಯವೆ ಇಲ್ಲವು.

ವಿಷ್ಣು ದಿವ್ಯಾಲಯ ಸುವಾಸ್ಥಾರಾಗಿಯೂ ವಿಷ್ಣು ಸೇವಾರ್ಥವಾಗಿ
ಬಂದಿರತಕ್ಕವರಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕವರು ಶ್ವಪಚರಾಗಿಯಾದರೂ ಪತಿತರಾ
ಗಿಯಾದರೂ ಇರಲಿ ಅಂತವರನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು.
ಶ್ರೀವಾಸುದೇವನ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಇಂತವರನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ ಪ್ರಯುಕ್ತ
ಅಕುಚಿಯಾದನೆಂದು ಯಾವನಾದರೆ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡುವನೆಂದು ಅಂತವನ
ವಿತ್ಯುಗಳು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ತತ್ಕೃಣದಲ್ಲಿ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳು
ವರು.

ಭಗವತ್ತೀರ್ಥವನ್ನಾದರೂ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರ ಪಾದತೀರ್ಥವನ್ನಾದರೂ
ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ ಬಲಿಶ್ಚ ಆಚಮನವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಸೋಮಪಾ
ನದಲ್ಲಿ ಆಚಮನವು ಹ್ಯಾಗಾದರೆ ಇಲ್ಲವೋ ಅದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಆಚಮನ
ವಿಲ್ಲವು. || ೩೪ ||

ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಭೂದೇವಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ
ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಭಗವದಪಚಾರ ನಿರೂಪಣವೆಂಬ ರಚನೆ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಮೈಷ್ಠವಾನಾಂ ವಿಶೇಷತಃ | ತತ್ರ ನಾಚಮನಂಕುರಾಃ
ದ್ವಾಧಾ ಸೋಮ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಃ || ೩೫ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ವರಾಹಪುರಾಣೇ ಧರಣೀಪ್ರಶ್ನೇ ದ್ವಾತಿಂಶ
ದಸಚಾರೋನಾಮ ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ.

ಅನ್ಯೇತು ದ್ವಾತಿಂಶದಸಚಾರಾಃ

ಪ್ರಕಾರಾಂತರೇಣಪತ್ಯಂತಃ; ತತ್ರಚ ತ್ರಯೋಕ್ತಾನುಕ್ತ
ಸಮುಚ್ಚಯಃ ಕಾರ್ಯಃ, ತತ್ರೇಯಮೇವಪ್ರಕ್ರಿಯಾ.
ಅಪಚಾರಾ ಸ್ತಥಾ ವಿಷ್ಣೋ ರ್ದ್ವಿತಿಂಶತ್ಪರಿಕೀರಿತಾಃ |
ಯಾನೈರ್ವಾ ಕಾದುಕ್ಯೈರ್ವಾಪಿ ಗಮನಂಭಗವದ್ವ್ಯಹೇ || ೧ ||
ದೇವೋತ್ಸವಾದ್ಯಸೇವಾಚಾ ಪಣಾಮಕ್ಯ ತದಗ್ರತಃ |
ವಿಕಹಸ್ತ ಪಣಾಮಕ್ಯ ತತ್ಪುರಸ್ತಾ ತ್ವದಕ್ಷಿಣಂ ||
ಉಚ್ಛಿಷ್ಟೇಷ್ಯವ ಚಾಕೌಚೇ ಭಗವದ್ವಂದನಾದಿಕಂ |
ಕಾದಪ್ರಸಾರಣಂಚಾಗ್ರೇ ತಥಾ ಪರ್ಯಜ್ಞ ಬಂಧನಂ || ೩ ||

ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಪ್ರಕಾರಾಂತರವಾಗಿ ೩೨ ಅವರಾಧಗಳನ್ನು ವಿವರಿ
ಸುವರು. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಹಿಂದೆಯೂ, ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ
ಯೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದುಕಡೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಾ
ಧಗಳೆಲ್ಲವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಬಾರದು. ಅದರ ಕ್ರಮ ಹೇಗೆಂದರೆ:—

ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅವರಾಧಗಳು ೩೨ ಬಗೆ
ಯಾಗಿರುವುವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವುವು. ವಾಹನದಮೇಲೆ ಕೂತುಕೊಂಡಾ
ದರೂ ಕಾದುಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಾದರೂ ಭಗವದಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋ
ಗೋಣವೂ, ಉತ್ಸವಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸದೆ ಇರೋಣವೂ,
ಎದುರಾಗಿ ದೇವರನ್ನು ಕಂಡವೊಡನೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡದೆ ಇರೋಣವೂ,
ಒಂದೇ ಕೈಯಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡೋಣವೂ, ದೇವರಮುಂದೆ ತನ್ನನ್ನು
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣವೂ, ಅಶುಚಿಯಾಗಿರುವಾಗಲೂ ಆಶುಚಿಯಾಗಿ
ರುವಾಗಲೂ ಭಗವದ್ವಂದನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಿಕೆಯೂ, ದೇವರ
ಮುಂದೆ ಕಾಲಚಾಚಿಕೊಂಡಿರೋಣವೂ, ಅಲ್ಲಿ ಯೋಗವಟ್ಟವನು ಕಟ್ಟಿ
ಕೊಂಡು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವದೂ, ಮಲಗುವುದೂ, ಭೋಜನಮಾಡು
ವುದೂ, ಮಿಥ್ಯಾಭಾಷಣವೂ, ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾ

ಕಯನಂ ಭೋಜನಂಚೈವ ಮಿಥೋಭಾಷಣಮೇವಚ |
 ಉಚ್ಛ್ರಾಂತ್ಯಾ ವ್ಯಾಧ್ಯಾ ವ್ಯಾಧ್ಯಾ ರೋದನಾದ್ಯಂಚ ವಿಗ್ರ
 ಹಃ || ೪ || ನಿಗ್ರಹಾನುಗ್ರಹೌಚೈವ ಸ್ತೀಷಾ ಸಾಕೇತ
 ಭಾಷಣಂ | ಅಸ್ಥಿಲಕಥನಂಚೈವಾ ಪ್ಯಧೋವಾಯು
 ವಿವೋಕ್ಷಣಂ || ೫ || ಕಮ್ಬಲಾವರಣಂಚೈವ ಪರನಿನ್ದಾ
 ಪರಸ್ತುತಿಃ | ಕಕ್ತೌ ಗೌಣೋಪಚಾರಾಶ್ಚಾ ಪ್ಯನಿವೇ
 ದಿತ ಭಕ್ಷಣಂ || ೬ || ತತ್ತ್ವತ್ಕಾರೋದ್ಭವಾನಂಚ ಫಲಾ
 ದೀನಾ ಮನರ್ಮಣಂ | ವಿನಿಯುಕ್ತಾವಶಿಷ್ಟಗ್ಯ ಪ್ರದಾ
 ನಂ ವ್ಯಂಜನಾದಿಷು || ೭ || ಪೃಷ್ಠೀಕೃತ್ಯಾಸನಂಚೈವ
 ಪರೇಷಾ ಮಭಿವಾದನಂ | ಗುರೌ ಮೌನಂ ನಿಜಸ್ತೋ
 ತ್ರಂ ದೇವತಾನಿನ್ದನಂ ತಥಾ || ೮ || ಇತ್ಯೇವಂ ಪ್ರಕ್ರ

ಡುವುದೂ, ವೃಥಾ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದೂ, ಅಮಂಗಳವಾದ ಮಾತನ್ನಾ
 ಡುವುದೂ, ನಗೋಣವೂ, ಅಳೋಣವೂ, ಕಲಹವಾಡುವುದೂ, ಬಬ್ಬನನ್ನು
 ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ನಿಗ್ರಹವಾಕ್ಯಗಳನ್ನಾಡುವುದೂ, ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇನೆ
 ನ್ನುವುದೂ, (ಶಿಕ್ಷಣರಕ್ಷಣಗಳೂ ಭಗವತ್ಕಾರ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಇವನು
 ಅನ್ವಯಿಸಬಾರದು) ಸ್ತ್ರೀಜನರಲ್ಲಿ ವಿಲಾಸವಾಕ್ಯಗಳನ್ನಾಡುವುದೂ,
 ಅಪಾನವಾಯು ವಿವೋಕ್ಷಣವೂ, ಕಂಬಳಯನ್ನು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡುತಿ
 ರುಗುವುದೂ, ಪರನಿಂದಾ ಪರಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದೂ, ತಾನು ಕಕ್ತ
 ನಾಗಿದ್ದರೂ ಪರಮಾಳುರಾಷನಿಗೆ ಗೌಣವಾದ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡು
 ವುದೂ, ಭಗವನ್ನಿವೇದಿತವಲ್ಲದ ವದಾರ್ಥಭಕ್ಷಣವೂ, ಆಯಾ ಕಾಲಗಳಿಲ್ಲಾಂ
 ಟಾಗುವ ಫಲಪುಷ್ಪದಿಗಳನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಣಮಾಡದೆ ಇರುವಿ
 ಕೆಯೂ, ಬೇರೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪರ
 ಮಾತ್ಮನಿಗೆ ನಿವೇದನಮಾಡುವುದೂ, ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಪೃಷ್ಠಭಾಗವನ್ನು
 ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೂತುಕೊಳ್ಳೋಣವೂ, ದೇವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯ
 ರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸೋಣವೂ, ಗುರುಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಅವರ ಗುಣಕೀರ್ತನ
 ಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಮೌನವಾಗಿರೋಣವೂ, ಅವರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು
 ಸ್ತುತಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣವೂ, ಭಗವನ್ನಿಂದನವೂ ಭಗವದ್ಭವರಾಧಗಳೆಂದು
 ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆಯೆ ಭಗವದ್ಭಕ್ತನಾದ

ಯಾಣ್ಯಾಪಿ ತತ್ರ ತತ್ರ ಗ್ರಾಹ್ಯಾಣಿ. ತಥಾ, ಪ್ರಮಾದಾ
 ದಪಿ ಕೀರಾಲಂ ಯಸ್ಸೈಶೇ ದ್ವೈಷ್ಣವೋತ್ತಮಃ ।
 ಉಪಚಾರ ಕತೇನಾಪಿ ನ ಕ್ಷಮಾಮಿ ವಸುಂಧರೇ ॥ ೯ ॥
 ಸ್ವಾಧೀನ ಕಯಾನಂ ಜಬ್ಬಂ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಂಚ ವಿಶೇಷ
 ತಃ । ಅಸನಾರೋಹಣಂಚೈವ ನಕುರ್ಯಾ ತ್ಕೇಕವಾಂ
 ಯೇ ॥ ೧೦ ॥ ಯೋ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರತಿಮಾಕಾರೇ ಲೋಹ
 ಭಾವಂ ಕೇಶೋತಿಚ । ಯೋ ಗುರೌ ಮಾನುಷಂ ಭಾವ
 ಮುಭೌ ನರಕಪಾತಿನೌ ॥ ॥೧೧॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಪಾಂಚರಾತ್ರರಕ್ಷಾಯಾಂ ನಿತ್ಯವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾವಸರೇ
 ಅಪಚಾರ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾದೃಶ್ಯತಾವೇದಿತವ್ಯಾಃ
 ಸಮಾಜನಾದಿಫಲ ದೇವಸ್ಥಾನಪಾಠಾದಿನೋಪಕೀರ್ತನಮ್.
 ಪಾಶ್ಚೇ ಚರಾಪಾದೇ ಮೋಡಕಾಧ್ಯಾಯೇ.

ವನು ಅಜಗರೂಕತೆಯಿಂದಾದರೂ ರಕ್ತವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದರೆ ಅಂತವನು
 ನೂರು ವ್ರತಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹ್ರಮೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರೂ ಹ್ರಮಿಸ
 ಲಾರನು. ಭಗವತ್ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಮಲಗೋಣವೂ ಕ್ರೂರ
 ವಾದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ವೇದಾಧ್ಯಯನಮಾಡೋಣವೂ, ಭಗವದ್ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ
 ಲೋಹಬುದ್ಧಿಯೂ, ಆಚಾರ್ಯನಲ್ಲಿ ಮಾನುಷಬುದ್ಧಿಯೂ ಭಗವದಪರಾಧ
 ಗಳಾಗಿ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಾಗುವುವು. ॥೧-೧೧॥

ಇನ್ನುಮುಂದೆ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗುಡಿಸಿ ಸಾರಿಸಿ ರಂಗೋಲಿ ಇಡು
 ವುದೇ ಮೊದಲಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳ ಸುಕೃತ
 ಫಲವೂ ದೇವದ್ರವ್ಯಪಹಾರಿಗಳಗುಟಾಗುವ ಅನರ್ಥಗಳೂ ವಿವರಿಸಲ್ಪ
 ಡುವುವು.

ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತೇಯ ಚರಾಪಾದದ ೧೬ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ.

ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುವನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮನು “ಭಗ
 ವದಾಲಯದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸುವುದು ಸಾರಿಸುವುದೇ ಮೊದಲಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು
 ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೂ, ದೇವರಿಗೆ ತಲಸೀ ಪುಷ್ಪಾದಿ ಪೂಜೋಪಕರಣಗ
 ಳನ್ನೂ ಭೂಮಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ದಾನವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೂ, ಭೂ
 ಮಣವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೂ, ಪುಂಟಾಗುವ

ಬ್ರಹ್ಮಾ || ಭಗವತ್ ಮಾರ್ಜನಾದೀನಿ ವನ್ನಿರೇ ಕು
ರ್ಮತಾಂ ನೃಣಾಂ | ವಿವೋಽಕ್ಷೇತ್ರಾದಿ ದಾತ್ಮಾಣಾಂ
ಪೂಜೋಪಕರಣಾನಿಚ || ೩೨ || ಭೂಷಣಾನಿಚ ವಸ್ತ್ರಾದಿ
ಫಲಮಭ್ಯುದಯಾತ್ಮಕಂ | ಕೀದೃಕ್ಕೀದೃಕ್ಚೇತನೋ
ವದತ್ತಾನ್ಯಾಹರತಾಮಹಿ || ೩೩ || ಅನರ್ಥಕರವೇತನೋ
ಸಂಯಾನಸ್ಯ ಕಥ್ಯತಾಮ್ || .

ಶ್ರೀ ಭಗವಾತ್

ಮಾರ್ಜನಂ ವನ್ನಿರೇವಿವೋಃ ಕುರ್ಮ ಸಮ್ಯಾ
ಪ್ತ್ವಿ ದೇಹಜಂ || ೩೪ || ಮುಲಂ ಪಾಪಾತ್ಮಕಂ ಸರ್ವಂ
ಪರತೇಹಚ ಸಮ್ಭೂತಂ | ಪ್ರತ್ಯೇಹಂ ಮಾರ್ಜನಂ ಕು
ರ್ಮ ಪ್ರತ್ಯೇಹಂ ಹನ್ತಿ ಕಿರ್ಮಿಷಂ || ೩೫ || ಗೋಚರ್ಮ
ಮಾತ್ರಮಾಲಿಪ್ಯ ಗೋಮಯೇನಚ ಭೂತಲಂ || ಅಲ
ಯೇ ಲಭತೇಸದ್ಯೋ ಗೋಪ್ರದಾನಫಲಂ ನರಃ || ೩೬ ||
ಮಾರ್ಜನಾಲೇಪನೇಕುರ್ಮ ವಿವೋರಾಯತನೇನರಃ |

ಶ್ರೇಯಸ್ಸಾಧನವಾದ ಫಲವನ್ನೂ; ಭಗವದ್ವ್ರವ್ಯಾಪಕಾರಾದಿಗಳಗುಂಟಾ
ಗುವ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಸಂಶಯಗ್ರಸ್ತನಾದ ನನಿಗೆ ವಿವರಿಸಬೇಕೆಂದು”
ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಲು ಅದಕ್ಕುತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. || ೩೨-೩೩ ||

ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಗುಡಿಸುವಂತವನು ಪಾಪ
ವೆಂಬ ಮಲವು ತನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸೇರಿರುವುವೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ
ಎಂದರೆ ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುವನು. ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಭಗವತ್ಸ
ನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಗುಡಿಸುವಂತವನು ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ಪಾಪಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವನು. || ೩೪ ||

ಗೋಚರ್ಮ ಮಾತ್ರದಷ್ಟು ದಿವ್ಯಾಲಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗೋಮಯ
ದಿಂದ ಸುರಿಸುವಂತವನು ಗೋದಾನ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. || ೩೬ ||

ಭಗವದಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಎರಡು ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡು
ವಂತವನು ಬಹುಕಾಲದವರಿಗೂ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಸುಕೃತ

ಉಪಿತವ್ಯಸುಚಿರಂ ಸ್ವರ್ಗ ಕರ್ಮಕೇವೇಣ ಭೂತಲೇ || ಭೂ
ಯೋಪಜಾಯತೇ ಭೂಪಃ ಕುಲಮಹತಿ ಪೊಡಿತೆ || ೩೩ ||
ಸ್ರಜಂಖಧ್ಯಾ ಸುಮನಸಾಂ ಯಃ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ವಿಷ್ಣು
ವೇ | ಸಭುಕ್ತ್ವಾ ವಿಫುಲಾಂ ಭೋಗಾಂ ನಾಕಪೃಷ್ಠೋ
ವಿರಾಜತೇ || ೩೪ || ದೀಪಾ ನಾರೊ ಪಯೇ ದ್ವಿಷ್ಟೋ
ರ್ಮಂದಿರೇ ಭೃಂತರೇ ಬಹಿಃ | ದಿವಿ ದೇವವ ದಾಸಿತವ್ಯ
ಜಾಯತೇ ಸರಮಾರ್ಥವಿತ್ || ೩೫ || ನಿತ್ಯಾನ್ನೈಮಿ
ತ್ರಿಕುನ್ವಾಪಿ ದೀಪಾನಾರೋಪಯೇನ್ನರಃ | ಬಹುದುಃ
ಖಸಮಾಕೀರ್ಣಂ ನರಕಂ ನೈವಪಶ್ಯತಿ || ೩೬ || ಅಹೋರಾ
ತ್ರ ಮನಿರ್ಮಾಣಂ ದೀಪಮಾರೋಪಯೇನ್ನರಃ | ಸರ್ವ
ಪಾಪ ವಿಕುಡ್ಧಾತ್ಮಾ ವಿಷ್ಣುಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ || ೩೭ ||
ಉದಕಾಭ್ಯುಕ್ಷಣಂ ಪಿಷ್ಟೋ ರಾಲಯೇ ವಿದಧಾತಿ ಯಃ |

ಕೇವಲದಿಂದ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಲೋಕಪೂಜ್ಯವಾಗಿರುವ ಮಹೋತ್ತರವಾದ
ರಾಜಕುಲದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವನು. || ೩೩ ||

ಪುಷ್ಪಗಳ ಹಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ದೇವ ಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವಂತವನು
ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಫುಲವಾದ ದಿವ್ಯಸುಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಸ್ವರ್ಗಸುಖ
ವನ್ನೂ ಬಹುಕಾಲ ಅನುಭವಿಸುವನು. ಅಥವಾ ಅಂತವನು ಮೋಕ್ಷವನ್ನೇ
ಹೊಂದುವನು. ನಾಕಶಬ್ದವು ಪರಮಪದಕ್ಕೂ ವಾಚ್ಯವಾಗಿರುವುದಷ್ಟೆ.

ದೇವಸ್ಥಾನದ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ದೀಪಾರೋಪಣ ಮಾಡುವಂತ
ವನು ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಂತೆ ಕೆಲವುಕಾಲವಿದ್ದು ಪರತತ್ವವನ್ನು
ತಿಳಿಯುವಂತಹ ಮಹಾಭಾಗವತನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವನು. || ೩೫ ||

ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವಾಗಲಿ ಒಂದು ನಿಮಿತ್ತದಿಂದಾಗಲಿ ಯಾವನಾದರೆ ಭಗವ
ದಾಲಯದಲ್ಲಿ ದೀಪಾರೋಪಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೋ ಅಂತವನು ಒಹಾ
ದಾಃಖಾಕುಲವಾದ ನರಕವನ್ನು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡ ನೋಡಲಾರನು. || ೩೬ ||

ಅಹೋರಾತ್ರವು ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಅಖಂಡದೀಪವನ್ನು ರೋಪಿಸು
ವಂತವನು ಸುಷುಪ್ತ ಪಾಪಗಳಿಂದಲೂ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಲೋಕ
ವನ್ನೇ ಹೊಂದುವನು. || ೩೭ ||

ಲೋಕಂಚವಾರುಣಂ ಕ್ರಾಪ್ಯ ರಮತೇ ವತ್ಸರಃ | ಬಿ
ಹೂಃ ||೪೨|| ಸಮ್ಯಾಗ್ಜ್ಯ ರಿಪ್ಯಚಹರೇ ರ್ಧಮಪು
ಷ್ಪಣಿ ಭೂತಲೇ | ವಿಕಿರೇನ್ಮನುಜಸ್ಸರ್ವ ಕಾಮಾನಾ
ವೋತಿ ಪುಷ್ಕಲಾಃ ||೪೩|| ವಿದುಃ ಸಾತ್ಕುರುತೇ
ಭೂಮಿಂ ಸ್ವಚಸ್ಯ ಫಲಪ್ರದಾಮ್ | ಯಸ್ಯಲೋಕಾ
ನವಾವೋತಿ ಸರ್ವಾನೇವ ನಸಂಕಯಃ ||೪೪|| ಪುಷ್ಪ
ದ್ಯಾನ ಪ್ರದಾನೇನ ತಪೋಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇಫಲ
ವೃಕ್ಷ ಸರೋಪತಂ ಛೂಗಭೂಮಿಂ ಜಲಾನ್ವಿತಾಮ್ |
ಯೋದಧ ತಿ ಮಹರ್ಲೋಕೇ ಚಿಕಂ ವಚತಿಧ್ರಮ್ ||
ಉತ್ಪನ್ನಯತಿ ಯಃ ಕ್ಷೇತ್ರ ವೈಷ್ಣವೇ ಫಲಿನಕ್ತರಃ |
ನಾಳಿಕೇರಾದಿಕಾ ಯಾತಿ ಸಸ್ವಿಂ ಪ್ರೇತ್ಯ ದು

ಶ್ರೀಭಗವದಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕುದ್ಲೋದಕ ಪ್ರೋಕ್ಷಣವನ್ನು ಯಾವನಾ
ದರೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೋ ಅಂತವನು ವರಣಲೋಕವನ್ನು ಹೊದಿ ಅಲ್ಲಿ
ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳು ಸುಖವನ್ನೈದುವನು. || ೪೨ ||

ಭಗವದಾಲಯವನ್ನು ಗುಡಿಸಿ ಸಾರಿಸಿ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ತುಡುಹಾಕು
ಮತವನು, ತನಗೆ ಅವೇಕ್ಷಿತಗಳಾದ ಸರ್ವ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದು
ವನು.

ಸಮಸ್ತವಾದ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವಂಥಾ ಪುತ್ರವುವಾದ ಭೂಮಿ
ಯನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವಂತವನು ತನಗೆ ಅವೇಕ್ಷಿತಗಳಾದ ಸರ್ವ
ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವನು. || ೪೩ ||

ಪುಷ್ಪಭರಿತವಾದ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುವಂತವನು ತಪೋ
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖೋತ್ತರನಾಗಿರುವನು. ಫಲವೃಕ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸರೋವರಗ
ಳಿಂದಲೂ ತುಂಬಿದ ನೀರಿಗೆ ಆಶ್ರಯವೃಷ್ಟಿ ಅಡಿಕೆಯು ತೋಟವನ್ನು ಭಗ
ವಘಾರ ಧನಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುವಂತವನು ಮಹರ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಚರಕಾಲವು ಸುಖ
ಸುವನು. || ೪೪ ||

ವಿದುಷ್ಕೇತಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವನಾದರೆ ಫಲವತ್ತವ ತಂಗಿನಮರವೇ
ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಿ ಭಗವದಾರಾಧನಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸು
ವನೋ ಅವನು ದುರ್ಲಭವಾದ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನೇ ಹೊಂದುವನು. || ೪೫ ||

ರೈಚಂ || ಆರಾಧನಾಯ ತುಲಸೀ ಮಃತ್ಪಾದಯತಿ ಯ
ತ್ಸವಾ || ಸುರಭೀಣಿಚ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ದಿವಿವೇಮೈ ಸ್ಸಪೂ
ಜ್ಯತೇ || ೪೭ || ವಾಪೀಕೂಪ ತಟಾಕಾನಿ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮುಂದಿ
ರ ಭೂಮಿಮು | ಉತ್ಪಾದಯತಿ ಹಸ್ತಸ್ಥಾ ಸ್ತಸ್ಯಸರೈ
ಸಮೃದ್ಧಯಃ || ನತಂ ಒದ್ವನ್ನಿ ಕುಪಾನ್ರಿ. ಬಹು ಜನ್ಮಾ
ರಿತಾ ನೈಪಿ || ಯಃ ಕುರಾನ್ಯ ದ್ವೈವೈವಂ ಧಾಮ ಭಕ್ತಿ
ಕ್ರದ್ಧೋಭಯೋಚಿತಂ | ಖಣ್ಣಿತ ಸ್ಪಟಿತ ಧಾಮ್ನಿ ದೋ
ಷೀತೇಚ ಸುಧಾದಿಭಿಃ | ಸಮಾದಧ್ಯಾ ತ್ಪದಧಾರ್ಮಮ
ಸಲೋಕಂ ಯಾತಿ ವೈವೈವಂ || ೫೦ || ಸ್ನಾನ ಕುನಾ
ಮ್ಭಸಾಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರದಾನಾ ತ್ತತ್ಸಲೋಕಭಾರ್ಕ |
ಸ್ನಾನೀಯ ದ್ರವ್ಯದಾನೇನ ನೀರೋಗಃ ಪ್ರೇತ್ಯವೋ
ದತೇ | ಹೌಮಾದಿ ದಾನಾದಾಪ್ನೋತಿ ಪರಲೋಕೇ ಮ
ಹತ್ಸುಖಂ || ೫೧ || ಆಲೇಪನ ದ್ರವ್ಯದಾನಾ ತ್ಕಾಮಾನಾ
ಪ್ನೋತಿ ಕಾಶ್ಯತಾ || ಎಲಾ (ಲವಣ್ಣ) ಕರ್ಮಿರ ತಾ

ಭಗವದಾರಾಧನಾರ್ಥವಾಗಿ ತುಲಸೀ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಯತ್ನ
ದಿಂದ ಕಾಪಾಡುವಂತವನು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುವನು.

ಭಗವಂತನಿಂದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಪೀಕೂಪ ತಟಾಕಾದಿಗಳನ್ನು
ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವಂತವನಿಗೆ ದುರ್ಲಭಗಳಾದ ಸರಸ್ವತೀಯಸ್ಸುಗಳು ಕೈಗೂ
ಡುವುವು. ಅಂತವನಿಗೆ ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕುಪಕರ್ಮ
ಗಳಿದ್ದರೂ ಅವು ಅವನಿಗೆ ಬಂಧಕಗಳಾಗಲಾರವು. || ೪೮ ||

ಯಾವನಾದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನವು ಶಿಥಿಲವಾಗಿದ್ದರೂ ಒಡೆದುಹೋಗಿ
ದ್ದರೂ ಮಲಿನವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಗಾರೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಭಕ್ತಿಶ್ರ
ದ್ಧಾದಿಗಳೊಡನೆ ಕ್ರಮಪಡಿಸುವನೋ ಅಂತವನು ವಿಷ್ಣು ಲೋಕವನ್ನು
ಹೊಂದುವನು. || ೫೦ ||

ಶ್ರೀವಾಸುದೇವನಿಗೆ ಸ್ನಾನಪಾನಾರ್ಥವಾದ ದಿವ್ಯತೀರ್ಥವನ್ನು ಸಮ
ರ್ಪಿಸುವಂತವನು ಭಗವತ್ಸಾಲೋಕ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಅಭಿಷೇಕ
ಕ್ಕಾಗಿ ತೀರ್ಥವನ್ನು ತರುವಂತವನು ಇಹದಲ್ಲಿ ಆರೋಗನಾಗಿ ಪರಲೋಕ
ದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖಿಸುವನು. ಪಟ್ಟಾಪೀತಾಂಖರಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುವಂತ
ವನು ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾದ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. || ೫೧ ||

ಮಾಲ್ವೀ ತೈಲಾದಿ ಸ್ವರ್ಮನಾತ್ಸುಖೀ । ಪರತ್ರೇ ಹಚ್ಛ
ಲೋಕೇ ಸ್ಯಾದ್ವಿಫುಕೇರ ಮಸಂಕಯಃ ॥೫೨॥ ಚಾ
ಮರವ್ಯಜನ ಚೈತ್ರದಾನಾತ್ಸು ರಾಜ್ಯಮಕ್ಕುತೇ॥೫೩॥
ದಾನಾ ದಾಭರಣಾದೀನಾಂ ತೇಜಸ್ವೀ ದಿವಿ ವೋದತೆ ।
ದಾನಾಚ ನವರತ್ನಾನಾಂ ದೇವಸಾಲೋಕ್ಯ ಮಕ್ಕುತೇ॥
ಅದರ್ಶನಪ್ರದಾನೇನ ದೈರ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟೈರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ । ಧೂ
ಪದ್ರವ್ಯ ಪ್ರದಾನೇನ ಸ್ವಸ್ಥಾನಂ ಸ್ವರ್ಗಣಾಂ ಭವೇ
ತ್ ॥೫೪॥ ಉಪಾನಹೌ ಪಾದುಕೇಚ ವಾಹನಂ ಯಾನ
ಮೇವಚ । ದದಾತಿಯೋ ಮಣ್ಡುಯಿತ್ವಾ ಮಣಿಕಾಂಞ ಸ
ಚಿತ್ರಿತಂ । ಸವಿಮಾನಂ ಸುದುಷ್ಪ್ರಾಪಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋ
ತ್ಯೇವ ನ ಸಂಕಯಃ ॥೫೫॥ ಅಲಂಕೃತಂ ಭದ್ರಪೀಠಂ

ಗನ್ಧಾದಿ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವಂತವನು
ಶಾಸ್ತ್ರತಗಳಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಏಲಾಲವಂಗ ಕರ್ಮರ
ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುವಂತವನು ಇಹವರಗಳಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾ
ಲವು ಸುಖಿಸುವನು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಕಯವೇ ಇಲ್ಲವು. ॥ ೫೨ ॥

ಚಾಮರ ಬೀಸಣಿಗೆ ಭತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಭಗವದಾರಾಧನಾರ್ಥವಾಗಿ
ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅಂತವರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವವು ಕೈಗೂ
ಡುವದು. ॥ ೫೩ ॥ ಆಭರಣಗಳ ದಾನದಿಂದ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗ
ದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಿಸುವನು. ನವರತ್ನಗಳ ದಾನದಿಂದ ಭಗವತ್ಪಾಲೋಕ್ಯ
ವನ್ನೇ ಹೊಂದುವನು. ॥೫೪॥ ಭಗವದಾರಾಧನಾರ್ಥವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು
ಸಮರ್ಪಿಸುವಂತವನು ಸರ್ವರಿಂದಲೂ ನೋಡಲರ್ಹನಾಗುವನು. (ಇವನು
ಪರಮಪಾವನನಾದಕಾರಣ ಇವನನ್ನು ನೋಡುವದು ಸರ್ವರಿಗೂ ಪಾಪ
ನತ್ವ ಹೇತುವಾಗಿರುವುದೆಂದರ್ಥವು.) ಧೂಪ ದ್ರವ್ಯದಾನದಿಂದ ದೇವತೆಗಳ
ಲೋಕವೇ ಇವನಿಗೂ ಸ್ವಸ್ಥಾನವಾಗುವುದು. ॥ ೫೫ ॥

ಪಾದರಕ್ಷೆಯನ್ನಾದರೂ ಪಾದುಕೆಯನ್ನಾದರೂ ಕೂಡದೆ ಮೊದ
ಲಾದ ವಾಹನವನ್ನಾದರೂ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಮೊದಲಾದ ಯಾನವನ್ನಾದರೂ ರತ್ನಾ
ದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಯಾವನಾದರೆ ವಾಸುದೇವನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವನೋ
ಅಂತವನು ವಿಮಾನಾರಾಧನಾಗಿ ಹೊಂದಲಶಕ್ಯವಾದ ಲೋಕವನ್ನು
ಹೊಂದುವನು. ॥ ೫೬ ॥

ದೇವರ ವಿಜಯಮಾಡಿರುವದಕ್ಕೆ ಆನುಕೂಲವಾದ ಭದ್ರಪೀಠವನ್ನು
ಸಮರ್ಪಣೆಮಾಡುವಂತವನು ಸರ್ವೇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ॥೫೭॥

ಪ್ರಯಚ್ಛಾ ಸರ್ವಕಾಮಭಾಕ್ ||೫೩|| ವಿನತಾನಂದನ
 ಸ್ಥಾನಂ ದ್ವಜಮುತ್ಪಾದ್ಯದರ್ಶಯ || ಸಾಮಾನ್ಯಂ
 ಸಹಸಾ ವಿಷ್ಣೋರಾತಿ ಸದ್ಯಕ್ತು ತುರ್ಮುಖ ||೫೪|| ದ್ವ
 ಜಂಚ ವಾಕ್ಯ ಮುತ್ಪಾದ್ಯ ವಿಷ್ಣು ಸಾತ್ಕುರುತೇತು
 ಯಃ | ಸದಿವ್ಯ ದುಂದಭಿ ಪ್ರಾಯಂ ಸ್ಥಾನಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ
 ವಿರಾಜತ ||೫೫|| ದಾಸೀ ದಾಸಂ ತಥಾತ್ಮೀಯ ಮಾತ್ಮಾ
 ನಂಚ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ | ವಾಸುದೇವಾಯ ದಾಸ್ಯೇನ ಮು
 ಕ್ತಿಃ ಕರತಲೇ ಸ್ಥಿತಾ ||೬೦|| ನೃತ್ಯಭೇದೈ ರ್ಗೀತಭೇದೈ
 ಸ್ತಥಾವಾನ್ಯೈರನೇಕಥಾ | ಶ್ರೋತವ್ಯೈ ರಪಿ ದೃಶ್ಯೈ
 ಕ್ತ್ವ ಏವಂ ದೇವೇಶ ಸನ್ನಿಧೌ ||೬೧|| ಆಸೀನ ಮುಪಚಾ
 ರೈಸ್ತೈ ರ್ಯೇ ಸಮಾರಾಧಯಂತಿ ತ | ಪ್ರೇತ್ಯ ದಿವ್ಯೇ
 ಷು ರೋಕೇಷು ಪೂಜ್ಯತೇ ತೈ ರ್ನ ಸಂಕಯಃ ||೬೨||

ಎಲೈ ಚತುರ್ಮುಖನೇ ! ಗರಾತ್ಮಂತನಿಗೆ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಧ್ವಜ
 ವನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇವರಿಗೆ ತೋರಿಸುವಂತವನು ತತ್ಪಣದಲ್ಲಿಯೆ ಭಗವತ್ಸಾ
 ವೀವ್ಯವೆಂಬ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೇ ಹೊಂದುವನು. || ೫೪ ||

ಧ್ವಜವನ್ನು ಮಾಡಿ ವಾದ್ಯಘೋಷ ಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ
 ಅರ್ಪಣಮಾಡುವಂತವನು ದಿವ್ಯದುಂದುಭಿವಾದ್ಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ದಿವ್ಯ
 ಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವನು. || ೫೫ ||

ಭಗವತ್ಸೇವಾರ್ಥವಾಗಿ ದಾಸೀದಾಸವರ್ಗವನ್ನೂ ಮತ್ತು ತನ್ನನ್ನೂ
 ತನಿಗೆನೇರಿದ ಬಂಧುವರ್ಗವನ್ನೂ ಕೇವಲ ದಾಸ್ಯಭಾವದಿಂದ ಅರಿಸುವಂತ
 ವನಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವು ಹಸ್ತಗತವಾಗಿಯೇ ಇರುವುದು. || ೬೦ ||

ದೇವರು ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಿಜಮಾಡಿಸಿರುವಾಗ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡ
 ತಕ್ಕವುಗಳೂ ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೇಳತಕ್ಕವುಗಳೂ ಆದ ನೃತ್ಯಗೀತ ವಾದ್ಯಾ
 ದಿಗಳಿಂದಲೂ ಅನೇಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ದೇವರನ್ನು ದಿವ್ಯೋಪಚಾರಗಳಿಂದ
 ಲೂ ಆರಾಧಿಸುವಂತವರು ಈ ಲೋಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದಿವ್ಯಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ
 ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಕಯವಿಲ್ಲವು. || ೬೧ ||

“ತಂ ದೈವತಾನಾಂ ಪರಮಂಚ ದೈವತಂ” ಎಂಬ ಪ್ರಮಾಣಾನುಸಾರ
 ವಾಗಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅಧಿದೇವತೆಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ
 ನಮಸ್ಕಾರ ಸ್ತುತಿರೂಪಗಳಾದ ಪುಷ್ಪಚಾರಗಳಿಂದ ಆರಾಧಿಸುವಂತವರು
 ಪರಮವದದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತರುಗಳಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಆರಾಧಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ
 ದೇವಶಬ್ದವಾಚ್ಯರಾದ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತರುಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುವರು.

೨೦

ಕರ್ಮ ಶೈವೈಃ ಪುನರ್ದನ್ಯ ಕರ್ಮಾನುಗುಣ ಯೋನಿಷು ।
ಉತ್ಕೃಷ್ಟಾಸ್ವೇವ ಭೋಕ್ತಾರೋ ಲಭಂತೇ ಸುಖಿನ
ಸ್ತದಾ ॥ ೨೪ ॥

ದೇವಸ್ವಾಪಹಾರಾದೀನಾಂ ಪ್ರತ್ಯವಾಯಃ.

ಪ್ರಾಸಾದ ವಾಣಿಪಾದೀನಾಂ ಭೋಕ್ತಾರಃ ಕೈಟಭಟ
ದ್ವಿಷಃ ॥ ಯೇ ಮೂಢನುತಯಃ ಪ್ರತ್ಯ ನಿರಯೇಷು
ನಿರತ್ಯಯಾಃ । ವನಿ ಭೂಯೋನೀಚಾಸು ಜಾಯ
ಂತೇ ಯೋನಿಷು ಧ್ರುವಂ ॥ ೨೫ ॥ ಭೂಷಣಚೈತ್ರ ವಸ್ಮಾ
ದಿ ಯೋಹರಾ ದುರ್ಮತಿರ್ಮರಃ । ಗಳೇನಿಗಳತಃಪಾಶೈಃ
ಕೃಷ್ಯತ ನಿರಯೇಷುಸಃ ॥ ೨೬ ॥ ವಾಹನಾನಿಚ ಯಾ
ನಾನಿ ವೈಷ್ಣವಾನಿ ಹರಂತಿ ಯೆ । ವೋಹಾದ್ವಸಂತಿ

ಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಣವಾಡುವಂತವರು ಅವೇಕ್ಷಿತಗಳಾದ ಉತ್ತಮಲೋಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ॥ ೨೩ ॥

ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿರುವ ಭಗವತ್ಸೇವಾನಿರತರು ಆಯಾ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪಾರಲೌಕಿಕ ದಿವ್ಯಭೋಗಗಳನ್ನು ನುಭವಿಸಿ ಕರ್ಮಶೇಷ ದಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪುನಶ್ಚ ಹುಟ್ಟುವಾಗ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅನುರೂಪಗಳಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜನ್ಮಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಭ ರಿತರಾಗಿ ಸುಖಪಡುವರು.

ಭಗವದ್ವ್ರವ್ಯಾಪಹಾರಿಗಳಗುಂಟಾಗುವ ಬಾಧಕಗಳು.

ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಭಗವತ್ಸೇವಾನಿರತರಾದ ಮಾಹನೀಯರಿಗುಂಟಾಗುವ ಭಾಗ್ಯಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ದೇವ ದ್ರವ್ಯಾಪಹಾರಿಗಳಾದ ನೀಚಜನಗಳಿಗುಂಟಾಗುವ ಬಾಧಕಗಳನ್ನು ಇನ್ನುಮುಂದೆ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೈಟಭಾರಿಯಾದ ದೇವರ ಪ್ರಾಸಾದ (ಉಪ್ಪರಿಗೆ) ಮಂಡಪಾದಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಗಳ ಭೋಗಾರ್ಥವಾಗಿ ಪುಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಮೂಢಜನರು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನರಕಗಳನ್ನು ನುಭವಿಸಿ ಪುನಶ್ಚ ನೀಚಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವರು. ॥ ೨೫ ॥

ದೇವರ ಆಭರಣಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಛತ್ರ ವಸ್ಮಾದಿಗಳನ್ನಾಗಲಿ ದುರ್ದೈವಿಯುಳ್ಳ ಯಾವನಾದರೆ ಅವಹರಿಸುವನೋ ಅಂತವನ ಕೆಣ್ಣಕ್ಕೆ ಯಾವ ದೂತರು ಆಯಸ್ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಎಳೆದು ನರಕಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುವರು.

ತೇದೀಶ್ವರ ಮಂಗಾರನರಕೋದರ . ಪ್ರೇತ್ಯಭೂಯೋಽಪಿ
ಜಾಯಂತೇ ಗರ್ದಭೋಷ್ಯಾದಿ ಯೋನಿಷು || ಚಂದ್ರನಾ
ದೀನಿ ವಸ್ತೂನಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸುರಭೀಣ್ಯಪಿ | ಹರಪ್ಪ
ಸ್ವಾನಿ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತೇ ವ್ರಜಸ್ತೇಯಾಮ್ನಯಾತನಾಂ |
ಅನುಭೂಯ ಪುನಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಜಾಯಂತೇ ಗಂಧಮೂ
ಪಿಕಾಃ ||೨೪|| ಉಪಾನ ತ್ವಾಮಕಾಪೀತ ವ್ಯಜನಾನಿ
ಹರಂತಿಯೇ | ಉಪಿತಾ ನಿರಯೇಷ್ಟೇತೇ ಜಾಯಂತೇ
ಘಣಿನಾಂ ಕುಲೇ ||೨೫|| ಗೋ ಭೂಹಿರಣ್ಯ ವಸಾ ದಿಂ
ಧನಂ ಒಪ್ಪೇಣ್ಣಃ ಹರಿಗ್ರಾಂ | ಅಹೃತ್ಯಯೇನಃ ಭಜ್ಯ
ಂತೇ ನರಕೇಷು ನಿರತ್ಯಯಾಃ | ಉಪಿತಾಪ್ರೇತ್ಯ ಭೂ
ಯೋಽಪಿ ಜಾಯಂತೇ ಕ್ವಾದಿ ಯೋನಿಷು ||೨೬|| ಸರ್ವೇ
ಷು ನರಕೇಷ್ಟೇನಂ ದೇವ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಯ ಹಾರಿಣಃ | ವಸ
ಂತಿ ಮೂಢಮತಯೋ ಯಾಮ್ನಾ ದುಃಖಾನಿ ಭೂಯ

ಪರಮಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ವಾಹನಗಳನ್ನಾದರೂ
ವಲ್ಲಕ್ಕಿಗಳು ವೊದಲಾದ ಯಾನಗಳನ್ನಾದರೂ ಯಾರಾದರೆ ಅಪಹರಿಸು
ವರೋ ಅಂತವರು ಬೆಂಕಿಯ ಕಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗುವುದೆಂಬ ನರಕದಲ್ಲಿ
ವಾಸಮಾಡುವರು. ಈರೀತಿಯಾಗಿ ನರಕವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಕತ್ತೆ ಹಿಂಟಿ
ವೊದಲಾದ ನೀಚಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವರು. || ೨೨ ||

ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಾದಿ ಪರಿವಳದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಪಹರಿಸುವಂತವರು ನಾನಾ
ವಿಧಗಳಾದ ಯಮಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಚಾಣ್ಡಿಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟು
ವರು. ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪಾದರಕ್ಷಾ ಪಾದುಕಾ ಪೀಠ ಬೀಸಣಿಗೆ
ವೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಪಹರಿಸುವಂತವರು ಬಹುಕಾಲದವರಿಗೂ ನರಕಯಾ
ತನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ವಿಷೋಗ್ರವಾದ ಸುರಪಜನ್ಮಗಳನ್ನೆತ್ತವರು. ||೨೪||

ಭಗವತ್ಪರಿಗೃಹೀತಗಳಾದ ಗೋ ಭೂ ಹಿರಣ್ಯ ವಸಾದಿಗಳನ್ನು
ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಅಪಹರಿಸಿ ಯಾರಾದರೆ ಅನುಭವಿಸುವರೂ ಅಂತವರು
ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿರಾಮವಿಲ್ಲದೆ ನರಕಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪುನಶ್ಚ
ನಾಯಿ ವೊದಲಾದ ನೀಚಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವರು. || ೨೬ ||

ಈರೀತಿಯಾಗಿ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವಂತ
ವರು ಸಮಸ್ತ ನರಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಮಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ
ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಸಮಾಡುವರು. || ೨೮ ||

ಸೂ || ೧ || ವ್ಯಾಯಾಮೋದ್ವರ್ತನಾಭ್ಯಾಜ್ಯ ಸ್ನಾನ
ಪಾನಾಕನಾದಿಕಂ | ಕುರ್ದನ್ತಿ ಮನ್ದಿರೇ ವಿಪ್ರೇಶ್ವರೇ
ತೇ ನಿರಯಗಾಮಿನಃ | ಪಚ್ಯಂತೆ ತತ್ರ ಭೂಯೋಽಪಿ
ಜಾಯಂತೇ ನೀಚಯೋನಿಷು || ೧ || ವಾಸುದೇವ ಪ್ರತಿ
ಕೃತೇ ರ್ಭೇದನಚ್ಛೇದನಾದಿಷು | ವಿಕೀತಾದೀನಿಚಾನ್ಯೇ
ಷು ಯತನ್ತೇ ಕೂಚಜೇತಸಃ | ವತೇಯಾನ್ತಿ ಕ್ರಮಾ
ತ್ಸರ್ವಾ ನರಕಾ ಭೃಕದಾರುಣಾ || ೧ || ಅನ್ಯೇ
ವ್ಯಪ್ಯಪಚಾಂತೇಷು ಸ್ಥೂಲಕೂಷ್ಮೇಷು ಮಾನವಾಃ |
ಕೃತಿನಃಪ್ರೇತ್ಯ ನರಕೇ ಪಚ್ಯಂತೇ ದುಃಖಭಾಗಿನಃ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವೈರಾತ್ರ ಮಹೋಪನಿಷದಿ ಪಾಮೃತನೈಚರಾ
ಪಾದೇ ಸಮಾಪ್ತನಾದಿ ಫಲ ದೇವಸ್ವಾಪಹಾರ
ದೋಷಕೀರ್ತನಂ ನಾಮ ಪೋಡಶೋಧ್ಯಾಯಃ
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಯವದನ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇನವಃ.

ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಯಾಮ (ಅಂಗಸಾಧನ) ವ್ಯತೋಳಯಾ
ವದು ಅಭ್ಯಾಸಿಸ್ತಾನ ನೀರು ಕುಡಿಯುವದು ಭಗವತ್ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲದೆ ತನ್ನ
ಕುಕ್ಷಿಭಂಡಾರವಾದ ಅನ್ನು ಭಕ್ಷಣವೆ ಮೊದಲಾದ ನಿಂದ್ಯಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು
ಮಾಡುವಂತಹದು ನರಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಯಾತನೆಗಳನ್ನುನುಭವಿಸಿದ ಬಳಿಕ
ಈಶ್ವರೇಷು ದ ನೀಚಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವರು. || ೧ ||

ಶ್ರೀವಾಸುದೇವನ ದಿವ್ಯಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ವೈರೂಪ್ಯವನ್ನಾದರೂ
ಅಂಗವೈಕಲ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಅನ್ಯರಿಗೆ ವಿಕ್ರಯವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಲು
ಯಾವ ಕಾಟವೂ ಮಾಡರೆ ಯತ್ತಿಸುವರೂ ಅಂತವರು ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ
ಹಿಂದುಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ದಾರುಣಗಳಾದ ಸಮಸ್ತ ನರಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಾ
ತನೆಗಳನ್ನುನುಭವಿಸುವರು. || ೧ ||

ಈಗೀತಿಯಾಗಿ ಹಿಂದೆ ವಿವರಿಸಿರುವ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂ
ತವರು ಗುರುವಾಗಿಯೂ ಲಘುವಾಗಿಯೂ ಅವರವರು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾ
ಧಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಲೋಕದಿಂದ ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದಬಳಿಕ ಮಹಾ
ದುಃಖಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿ ನರಕಗಳಲ್ಲಿ ಯಾತನೆಗಳನ್ನುನುಭವಿಸುವರು. || ೧ ||

ಈವ್ರಹ್ಮಾರ ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರಾಚರಾತ್ರವೆಂಬ ಮಹೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪಾದ್ಯ

ಸಂಹಿತಾ ಚರಾಪಾದದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಪೂರ್ಣನಾದಿಫಲ ದೇವಸ್ವಾಪಹಾರ

ದೋಷಕೀರ್ತನವೆಂಬ ೧೬ನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಯವದನ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇನವಃ.

